

December 2023

REFLECT VBO FEB

Inspirerende publicatie van het Verbond van Belgische Ondernemingen #32

DRIE TOPECONOMEN
STAND VAN HET LAND
P 22

10 UITDAGINGEN
10 OPLOSSINGEN
P 06

LET'S TALK ELECTIONS
PARTIJVOORZITTERS
P 18

**At the heart of society,
in the lives of people**

Als **'supporter van jouw leven'** beschermt Ageas datgene wat zo'n 47 miljoen klanten vandaag hebben en helpt hen hun toekomstdromen waar te maken.

Dit doen onze **44.000 enthousiaste medewerkers** al bijna 200 jaar in België via onze dochter en marktleider AG en in 12 andere landen in Europa en Azië.

ageas[®]
Supporter of your life

SAMEN VOOR EEN BETER BELGIË

Beste politici,

We moeten dringend eens praten. Tenzij een politieke crisis roet in het eten gooit, trekt België op zondag 9 juni 2024 opnieuw naar de stembus. Met evenveel optimisme hopen we dat we daarna niet (opnieuw) een tergend lange periode van stuurloosheid induiken, maar dat er snel een nieuwe regering klaarstaat om moedig een aantal fundamentele hervormingen door te voeren. Die hervormingen moeten ervoor zorgen dat bedrijven niet hun deuren sluiten, dat de investeringsappetijt niet afneemt, dat hun innovatiepotentieel niet wordt beknot en dat ons land niet aan concurrentiekracht verliest. Vergeet immers niet dat succesvolle innovatieve bedrijven de motor zijn voor de welvaart van iedereen in ons land.

DE SCHIJN VAN DE IJSBERG

Als werkgevers-ondernemers willen en mogen we niet verdwalen in doemdenken – dat is ook niet de aard van het beestje. Vertrouwen geven aan onze medewerkers en aan de markt is belangrijk en werkt positief. Voor politici-beleidsmakers is dat niet anders. Oplossingsgericht denken biedt hoop en ondersteunt de zoektocht naar alternatieven voor bugs in het 'systeem'. Het voedt ons innovatievermogen om dingen anders, efficiënter en beter te doen. En tegelijk aantrekkelijk te blijven voor de aanstormende generatie – broodnodig – talent uit binnen- én buitenland. Daarom blijft ook het VBO positief denken, weliswaar zonder naïef te zijn. En dat is nodig.

De voorbije jaren is ons land, en de wereld rondom ons, fundamenteel veranderd. Crisis volgde crisis, na crisis met verschillende dimensies en impact. Op het eerste gezicht houdt onze Belgische economie goed stand. Maar laten we ons niet vergapen aan de korte termijn, de waan van de dag, de mooie schijn van de ijsberg. Boven de waterlijn oogt de ijsberg mooi met bijvoorbeeld een lichte groei en een schijnbaar afnemende inflatie. Onder de waterlijn bouw(d)en zich evenwel tal van

spanningen op (denk aan het snelle verlies aan competitiviteit en investeringen, het oplopende overheidstekort, de handelsbalans die op een structurele manier richting deficit evolueert) en komt het Belgische succesmodel almaar meer onder druk. Het beleid reageert, zij het dan vooral ad hoc en te laat, noch voldoende structureel.

CRASHEN OF REBOOTEN?

Vandaag staan we meer dan ooit op een keerpunt. De inzet van de komende verkiezingen is niet zomaar een kleine bug, maar overduidelijk de keuze tussen crashen of rebooten. De nood aan een stabielere partijlandschap is onmiskenbaar. Populistische en 'valse' oplossingen strooien zand in de ogen en krijgen we als een boemerang in het gezicht terug.

België is een kleine, open economie met een buitenland dat duizendmaal groter is dan het binnenland. Het is in 's lands eigen belang dat we nauwgezet volgen wat er in die buitenwereld gebeurt. We moeten ons er goed bewust van zijn dat de tijd dat we controle hadden over wat er zich binnen de eigen grenzen afspeelde, voorbij is. Ons land moet beseffen dat zijn problemen niet de problemen van de wereld zijn, maar dat de problemen van

“ONDERNEMERS EN POLITICI MOETEN ELKAAR VERSTERKEN IN HET ZOEKEN EN VINDEN VAN OPLOSSINGEN”

de wereld wél die van België zijn. Schokken met het kaliber van de coronapandemie, de energiecrisis, een ontwrichtende oorlog of de klimaatverandering kan noch de overheid, noch het bedrijfsleven op eigen houtje opvangen, laat staan controleren. Beide hebben elkaar nodig en moeten elkaar versterken in het zoeken en vinden van oplossingen. Het beleid moet in eerste instantie zorgen voor een aantrekkelijk ondernemingsklimaat. Op hun beurt moeten ondernemingen doen waar ze sterk in zijn: investeren, innoveren, internationaliseren, jobs creëren.

We moeten elkaar vinden, in dialoog met hetzelfde doel voor ogen: waarde en welvaart creëren in een beter België voor iedereen. Dat is het VBO-leidmotief richting de komende verkiezingen.

Met hoop- en energievolle groeten,

Pieter Timmermans
CEO
VBO FEB

René Branders
Voorzitter
VBO FEB

EXECUTIVE INSIGHT

04 EEN BLAUWDRUK VAN REGERAKKOORD

Pieter Timmermans, CEO
VBO FEB: "Te vaak grijpt
het beleid pas in als het kalf
bijna is verdronken."

10 SPEERPUNTEN ...

06
... EN 10 OPLOSSINGEN
Beste politici, we moeten
dringend eens praten.

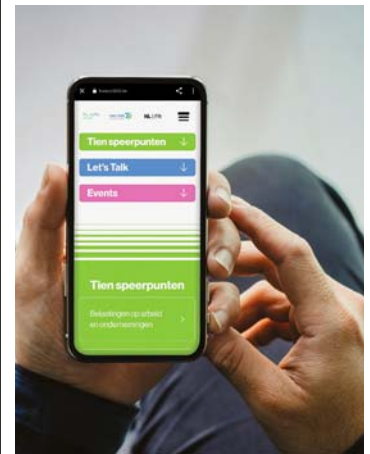
LET'S TALK ELECTIONS

18 IN DEBAT MET PARTIJVOORZITTERS

Een open discussie met tijd voor
diepgang en nuance. Volg ze op
Kanaal Z, YouTube of
horizon2030.be

WWW.HORIZON2030.BE

19
VERKIEZINGSHOTSPOT VBO FEB
Alles over de verkiezingscampagne
van het VBO en zijn leden-
sectorfederaties

EUROPESE VERKIEZINGEN

20 BELGIË IN 2024 OP DE EUROPESE AFSpraak

Grijpt ons land de kans om de Europese debatten vorm te geven?

TRIPLE INTERVIEW

22 DRIE TOPECONOMEN OVER DE STAND VAN HET LAND

"Een goed draaiende economie heeft bovenal nood aan stabiliteit en consistentie."

THEMA'S

30

Een selectie van dossiers waarop onze experts vandaag actief zijn.

SOCIALE RECHTSPRAAK

38

VBO ONDERNEEMT

40

Jaarlijks organiseert het VBO tientallen seminars, workshops, webinars, conferenties ... ; lanceert het een rist publicaties en ontvangt het politieke en economische hooggeplaatste stakeholders.

VBO AGENDA

44

REFLECT APRIL 2024

Uit een bevraging door het VBO blijkt dat de **administratieve lasten** de voorbije jaren stelselmatig bleven toenemen. Bedrijven kunnen nauwelijks initiatieven melden die de zaken eenvoudiger maakten. Ook digitaliseringsprojecten vereenvoudigen de zaken niet altijd, in tegenstelling tot wat je zou verwachten. De strijd tegen Kafka is nog lang niet gewonnen. Wat zijn de oorzaken? Hoe kan het concreet beter?

Pieter Timmermans
CEO
VBO FEB

EEN BLAUWDRIJK VAN REGEERAKKOORD

‘Voor een beter België’, daar kan niemand tegen zijn. Iedereen in dit land verdient het om het goed te hebben. Maar dat streven mag niet stranden als een nobel doel. Daarom engageert het VBO zich voor een veerkrachtiger, welvarender en duurzamer land dat beter dan vandaag is voorbereid op de uitdagingen van morgen. Dat engagement kreeg vorm in een concreet plan: ‘Horizon België 2030’.

Gaat het niet goed met ons land?

“We mogen de zaken niet slechter voorstellen dan ze zijn. Een bedrijfsleider creëert goodwill en motiveert met positieve vooruitzichten. Dat werkt ook zo in andere contexten. We leven en werken nog altijd in een welvarend land. Maar tegelijk kunnen we niet ontkennen dat contradictorisch beleid het onze ondernemers en buitenlandse investeerders niet altijd gemakkelijk maakt. Aan de ene kant predikt men het ondernemerschap, terwijl men aan de andere kant wetten en regels stemt die bedrijven weggagen of ontmoedigen. Dat soort systeem- of denkfouten moet eruit.”

Bijvoorbeeld?

“Ik heb het al zo vaak als typevoorbeeld aangehaald: op tien jaar tijd hebben we België op de Europese kaart gezet op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Vandaag beschikken we over een fiscaal instrumentarium van wereldklasse om dat innovatievermogen op peil te houden. Ik begrijp dan ook niet waarom binnen de overheid sommigen dat O&O-fiscaalvriendelijk beleid in vraag stellen. Zo riskeren we niet alleen een braindrain, maar ook dat binnen- en buitenlandse ondernemingen hun Belgische O&O-centra delokaliseren. Dat ondergraaft de innovatiekracht van bestaande en toekomstige economische clusters en ecosystemen.”

Hoe haalbaar is het om concrete plannen te maken in een nationale en internationale context die voortdurend en in sneltempo verandert?

“De simultane crisissen die elkaar versterken – het WEF noemt het een polycrisis – samen met ‘s lands complexe politieke context, maken het voor het beleid zeker niet gemakkelijk om op lange termijn te denken en te handelen. Maar dat mag geen alibi zijn om pas in te grijpen wanneer het kalf bijna is verdronken. En dat gebeurt veel te vaak. Kijk naar de pensioen-, arbeidsmarkt- of energiedossiers. In plaats van de werven continu bij te spijkeren, zouden we beter een blauwdruk maken van waar we over vijf of tien jaar willen staan. Rekening houdend met het risico op onvoorspelbaarheid.”

Speelden we dat niet klaar tijdens de piek van de coronacrisis?

“Vandaag heeft België een werkbaar draaiboek voor het geval we opnieuw door een gezondheids crisis zouden worden getroffen. Waarom hebben we dan niet zo’n roadmap voor de andere maatschappelijke uitdagingen waarmee ons land wordt geconfronteerd? De gezondheid van ons concurrentievermogen bijvoorbeeld is een gezamenlijke uitdaging die de onderlinge partijpolitieke of ideologische tegenstellingen zou moeten kunnen overstijgen.”

“TE VAAK GRIJPT HET BELEID PAS IN ALS HET KALF BIJNA IS VERDRONKEN”

Never waste a good crisis?

“We moeten elke malaise, elk dieptepunt aangrijpen om te hervormen en de toekomst voor te bereiden. Niemand ontkent dat er dringend nood is aan doortastende hervormingen om onze competitiviteit terug op de rails te krijgen, zonder de factuur door te schuiven naar de volgende generatie(s). Ook niet indirect. We moeten goed beseffen dat elke euro die de overheid uitgeeft uiteindelijk een kost is die wordt verhaald op iedere Belg. ‘There is no such thing as public money. There is only taxpayers’ money’, sprak wijlen Margaret Thatcher in 1983.”

Binnenkort stappen we de tweede helft van dit decennium binnen. De tijd dringt?

“Het is belangrijk voldoende tijd te nemen om tot een gezamenlijk gedragen project te komen. Maar dat mag geen voorwendsel zijn om belangrijke beslissingen vooruit te blijven schuiven. Als CEO moet je altijd vijf jaar vooruitkijken. Een succesvolle organisatie investeert een flink deel van zijn tijd in het voorbereiden van de toekomst en niet in

het afwachten van de feiten. Daarom werkte het VBO vorig jaar al een roadmap uit onder de titel ‘Horizon België 2030’. Dat werkstuk wordt breed gedragen en werd gevoed door alle leden-sectorfederaties. Het draaiboek is in de eerste plaats een plan van aanpak, maar dan wel één dat stoelt op een diepgaande analyse. Waar staan we vandaag? Wat willen we bereiken? En wat moet er daarvoor gebeuren?”

In het licht van de nakende verkiezingen focust het VBO op tien speerpunten.

“We zijn niet naïef. De vraag is niet of we alle doelstellingen tegen 2030 zullen bereiken, maar wel welke thema’s bovenaan de agenda van de volgende legislatuur moeten staan. We vragen ons ook af wat de absoluut noodzakelijke voorwaarden zijn om onze maatschappij, onze economie en onze welvaart optimaal te beschermen tegen de effecten van schokken en spanningen van toekomstige – nabije en verre – gebeurtenissen. Of om, omgekeerd, diezelfde gebeurtenissen om te zetten in een breedmaatschappelijke meerwaarde. Welke hefboomen breng je daarvoor in stelling? Dat zijn onze tien speerpunten. Tegelijk geven we de boodschap dat alle stakeholders, werkgevers, consumenten, overheden, politici... zich samen zullen moeten inspannen om die hervormingen waar te maken en in de praktijk om te zetten. De blauwdruk van een regeerakkoord voor de beleidsploeg die na de verkiezingen van 2024 aan de slag gaat, ligt dus klaar.” □

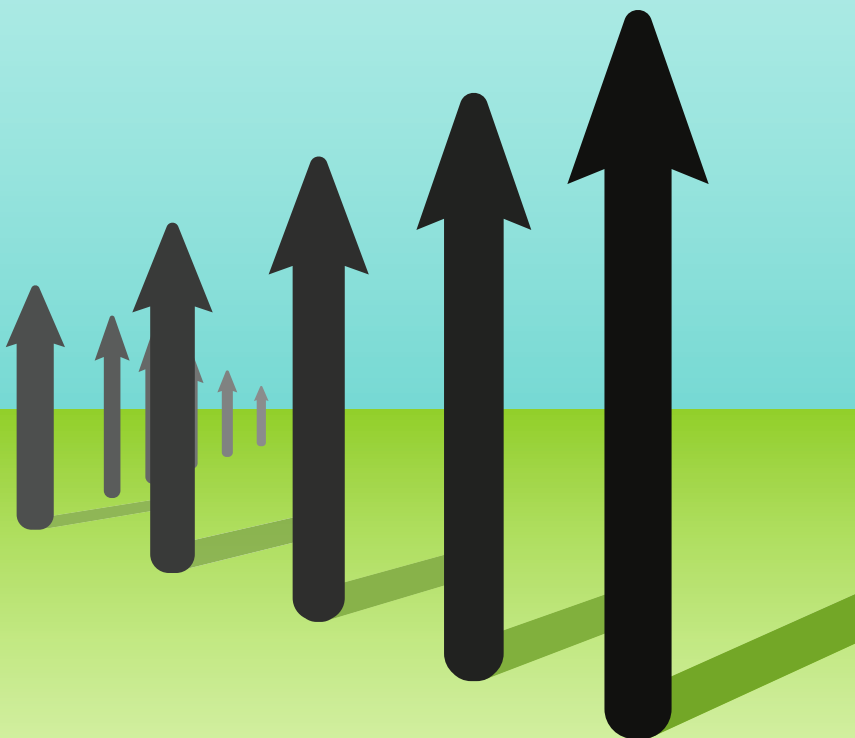
WWW.HORIZON2030.BE

Naar aanleiding van de verkiezingen lanceert het VBO www.horizon2030.be. Die website expliciteert de inhoud van de **tien speerpunten** ‘Voor een beter België’ en fungeert tegelijk als een centraal platform voor de **memoranda** van **onze leden-sectorfederaties**. U vindt er ook het programma van (en alle bijbehorende informatie over) de tien **debatten** met **tien partijvoorzitters** op Kanaal Z: Let’s Talk Elections. De ‘uncut’-versies vindt u op YouTube of kunt u beluisteren via onze speciale podcastreeks.

De site biedt ook de agenda met alle VBO-events in de aanloop naar de verkiezingen en daarna. Denk aan **GenTonic**, het debat van jongeren met de voorzitters van de jongerenpartijen.

Wie niets wil missen volgt ons op [linkedin.com/company/vbofeb/](https://www.linkedin.com/company/vbofeb/)

TIEN SPEERPUNTEN VOOR EEN BETER BELGIË

In 2030 viert België zijn 200ste verjaardag. Hoe willen we dat België er in 2030 uitziet? Hoe willen we dat onze burgers en bedrijven tegen 2030 naar hun land kijken? Wat willen we dat internationale media in 2030 schrijven over de 200ste verjaardag van België? Een land dat zijn vele troeven geleidelijk zag afkalven? Of een land dat een bijzonder sterke remonte heeft gemaakt? Onze ambitie moet zijn om deel uit te maken van de toptanden die de verschillende transitie met glans doorstaan. We hebben ons plan 'Horizon België 2030' klaar om de nv België tegen 2030 opnieuw naar de kop van het Europese peloton te loodsen. Dat plan gaat dieper in op liefst 30 thema's en de nood aan een efficiënt werkende overheid.

Met de verkiezingen in het vooruitzicht focussen we op tien speerpunten – tien uitdagingen en tien oplossingen:

- 'Fast lane'-vergunningen en 5% bbp overheidsinvesteringen
- Toekomstgerichte energiemix met België als waterstofhub van Europa
- Afschaffen automatische indexering en loonnorm
- Obstakels voor besluitvorming uit de weg ruimen
- Op naar de wereldtop met 4% bbp-investeringen in O&O
- Een oplossing voor 190.000 openstaande vacatures
- Leren loont: maak vormingsinspanningen 150% fiscaal aftrekbaar
- Van circulaire expertise naar wereldwijd exportproduct
- Slimme kilometerheffing + publiek-privaat investeringspact
- Naar een vennootschapsbelasting van 20%

¹ Download het toekomstplan op www.vbo.be > publicaties > Horizon België 2030. Toekomstvisie voor een beter België - versie 2.0

Sustainability Professional 2024

by Time4Society & VBO FEB

Jasmien Wynants, Sustainability Manager, XANDRES
Sustainability Professional 2023

Wie wordt de Sustainability Professional 2024?

Bent of kent u iemand uit uw organisatie die duurzaamheid ademt?
Die als CEO, HR-manager, marketeer, projectleider of event manager een belangrijke sustainability-rol speelt als motivator, inspirator of implementator?

Nomineer uw Sustainability Professional op sustainabilityprofessional.be

U kan ook een Sustainability Pioneer nomineren: een starter op gebied van sustainability die op inspirerende wijze een toonaangevend project of best practice heeft neergezet.

De Sustainability Professional Awards reiken we uit op
dinsdag 20 februari 2024. Hou deze datum alvast vrij.

Georganiseerd door

VBO FEB
Verbond van Belgische Ondernemingen
Fédération des Entreprises de Belgique

Met de steun van

‘FAST LANE’-VERGUNNINGEN EN 5%-BBP OVERHEIDS-INVESTERINGEN

Europa wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Dat is enkel haalbaar mits grote investeringen in infrastructuur voor groei, vergroening en digitalisering. Zowel door de overheid als de bedrijven. De wil is er, maar tijdrovende vergunningsprocedures zetten een rem op de broodnodige investeringen. Bovendien kan het aandeel publieke investeringen nog naar omhoog.

Om de substantiële investeringen in infrastructuur voor groei, vergroening en digitalisering mogelijk te maken, stelt **Arie Van Hoe**, de Executive manager van het VBO-Competentiecentrum Recht & Onderneming, dat de overheid tegen 2030 5% van het bbp zou moeten investeren. “Vandaag zijn de publieke investeringen om de klimaatneutraliteit in 2050 te halen, ontoereikend.”

**“DUURZAME TOEKOMST
VEREIST DUURZAAM
VERGUNNINGSBELEID”**

**OPTIMALISATIE
NATIONALE EN REGIONALE
VERGUNNINGSPROCEDURES ...**

Heel wat van die, zowel publieke als private investeringen kunnen echter niet zonder vergunning van de overheid. En daar knelt het schoentje pas echt. Het huidige vergunningsproces is tijdrovend, onzeker en kan vaak worden aangevochten.

**‘FAST LANE’-TRAJECT VOOR
STRATEGISCHE PROJECTEN**

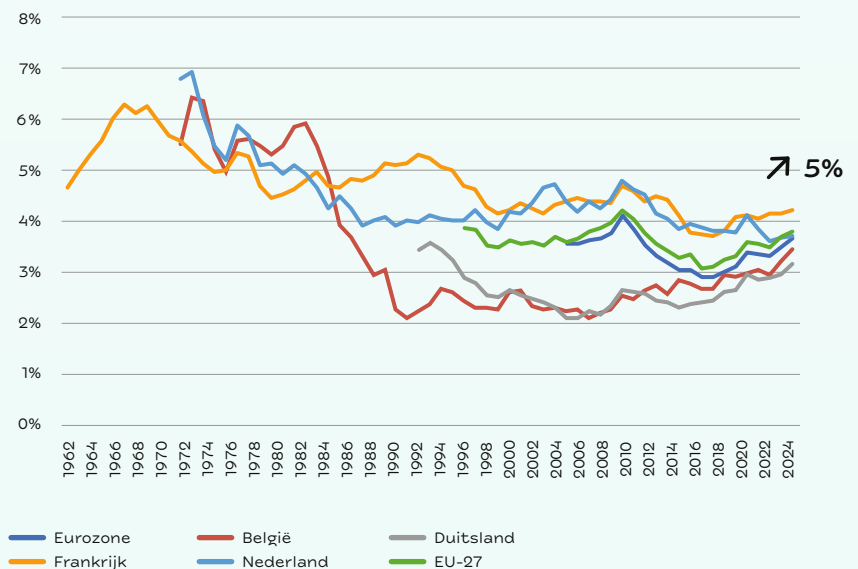
Voor investeringsprojecten van nationaal strategisch belang – dat zijn projecten die via het overlegcomité die status kregen – stelt het VBO voor om een apart en efficiënt ‘fast lane’-goedkeuringstraject in te voeren.

Met alle vertragingen en uitstel van dien. Daarom is het cruciaal om op federaal en regionaal niveau het rechtskader voor het bekomen van vergunningen te verbeteren. Procedures moeten binnen een redelijke termijn worden afgerond. Arie Van Hoe: “De recente hervorming van de procedures voor de Raad van State en de aangekondigde hervorming van de omgevingsprocedures op Vlaams niveau, zijn stappen in de goede richting. Maar concrete tijdslijnen met bindende termijnen zijn essentieel voor daadwerkelijke verandering.” Met andere woorden: een vergunning verkrijgen zou een motor voor verandering moeten zijn, niet een obstakel.

... IDEM DITO OP EUROPEES NIVEAU

Ook op Europees niveau kan ons land proactief nog een tandje bijsteken. “België moet in een vroeg stadium inspelen op Europese wetgevende initiatieven die het verlenen én behouden van vergunningen faciliteren.” Een goed voorbeeld daarvan is het initiatief van de Europese Commissie om de vergunningsprocedures voor hernieuwbare energiebronnen te versnellen én eenvoudiger te maken. “Tegelijkertijd moet België initiatieven die het verlenen van vergunningen vertragen in vraag stellen.”

**BRUTO-INVESTERINGEN IN VASTE ACTIVA, OVERHEIDSDIENSTEN
(% VAN HET BBP)**

Bron: Ameco database

TOEKOMSTGERICHTE ENERGIEMIX MET BELGIË ALS WATERSTOFHUB VAN EUROPA

De recente energiecrisis liet zien hoe kwetsbaar België is voor internationale gasprijsschommelingen. Betaalbare energie en een betrouwbare energiebevoorrading (veerkracht) zijn cruciaal voor het concurrentievermogen van ons land. Bovendien moet die energie duurzamer zijn en moet ze ons in staat stellen onze milieueengagements na te komen.

De uitdagingen zijn niet min. “De Europese ambities vereisen radicale en snelle transformaties van de economische sectoren. Technologie vormt daarbij een onmisbare hefboom”, verduidelijkt **Olivier Van der Maren**, de Executive manager van het VBO-Competentiecentrum Energie, Klimaat & Mobiliteit. Tegelijk moeten we erover waken dat energieprijzen onze concurrentiepositie niet ondermijnen. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld lagen de gasprijzen tijdens de crisis tot 12 keer lager. Bovendien kunnen de Belgische elektriciteitsprijzen voor grote elektro-intensieve bedrijven niet concurreren met die van de buurlanden.

TECHNOLOGISCH NEUTRALE AANPAK VOLGEN

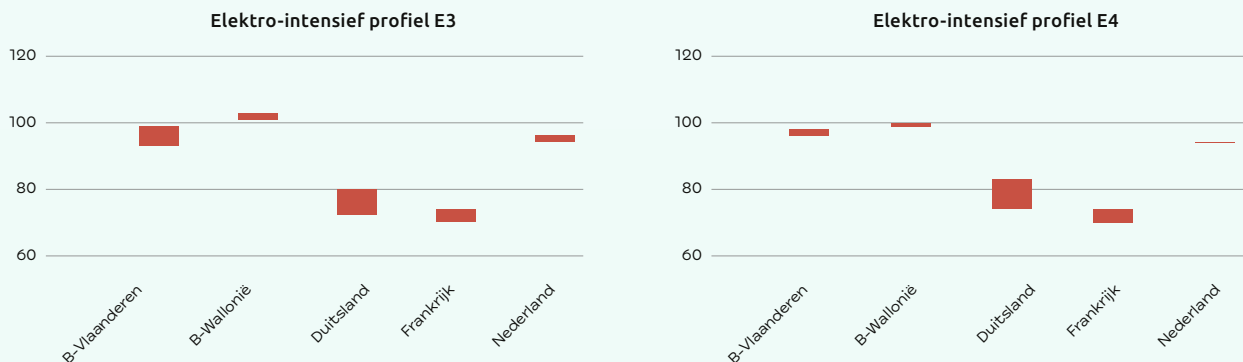
Om prijs-, klimaat- en bevoorradingsuitdagingen aan te gaan, is duidelijkheid en zekerheid nodig over onze infrastructuur, over de kosten voor het opstarten of transformeren van industriële processen, over gedragsaanpassingen alsook over voldoende toegang tot betaalbare, koolstofarme of -neutrale energie (de zgn. bevoorradingszekerheid). En moeten we alle beschikbare opties, zoals kernenergie, biobrandstoffen, waterstof en afgeleiden en CO₂-afvang, in overweging nemen. Elke oplossing moet worden beoordeeld op basis van de voor- en nadelen in verhouding tot de doelen. Olivier Van der Maren: “Die aanpak heeft een positieve impact zowel op de energiemix als op de kost en beantwoordt tegelijk aan de nood aan diversificatie van de bevoorrading en de veerkracht van het energiesysteem. Het betekent ook dat we elektriciteitsproductie uit kernenergie mogelijk moeten maken.”

INVESTEREN IN ENERGIE-INFRASTRUCTUUR

De energietransitie vereist miljarden aan investeringen door bedrijven, gezinnen en overheden in energieproductie, opslag en energie-efficiëntie, de modernisering van de huidige energie-infrastructureur en de bouw van nieuwe (denk aan een waterstof- en een koolstofnetwerk). Dat alles is onmogelijk zonder een zeker en gunstig investeringsklimaat. “Een efficiënt en snel vergunningsbeleid en een coherent en globaal investeringsplan voor de energietransitie zijn essentieel.”

BELGISCHE ELEKTRICITEITSPRIJZEN ELEKTRO-INTENSIEVE BEDRIJVEN

Vergelijking van de verbruiksprofielen E3 en E4 van elektro-intensieve ondernemingen ten opzichte van Duitsland, Frankrijk en Nederland (uitgedrukt in prijsklasse ten opzichte van het Belgisch gemiddelde)

Bron: A European comparison of electricity and natural gas prices for residential, small professional and large industrial consumers, FORBEG, May 2023

AFSCHAFFEN AUTOMATISCHE INDEXERING EN LOONNORM

De concurrentiekracht van de Belgische bedrijven wordt al decennialang geregeld onder druk gezet door ons systeem van automatische loonindexering. Een uur arbeid in België kost nu gemiddeld 6 euro meer dan in onze drie buurlanden. Dat heeft een negatieve impact op onze prijscompetitiviteit in binnen- en buitenland. Bovendien verzwakt het de aantrekkelijkheid voor nieuwe buitenlandse investeringen en belemmert het de jobcreatie in onze bedrijven.

Samen met Luxemburg is België een van de weinige landen die het systeem van de automatische loonindexering toepassen. "Met als gevolg dat internationale schokken in energieprijzen onmiddellijk leiden tot directe, niet-onderhandelde loonkostenstijgingen in ons land, die aanzienlijk hoger zijn dan bij onze buitenlandse concurrenten", legt **Edward Roosens**, hoofdeconoom van het VBO, uit. "Anders gezegd: de automatische loonindexering verzwakt onze concurrentiekracht."

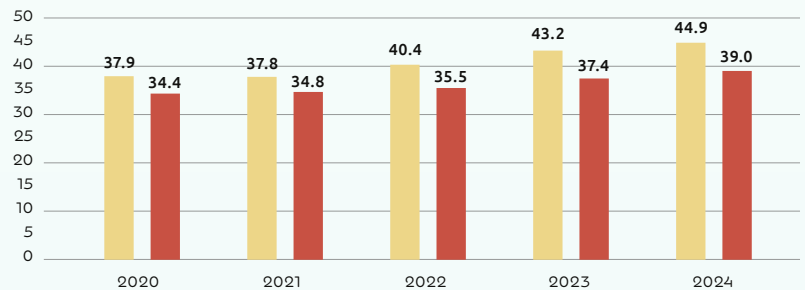
"VOOR EEN BLOEIENDE BELGISCHE ECONOMIE MOETEN WE HET CONCURRENTIEVERMOGEN VAN ONZE BEDRIJVEN IN DE KOMENDE LEGISLATUUR HERSTELLEN"

NEGATIEF EFFECT VAN DE LOONNORMWET

Ondanks de aanscherping van de loonnormwet in 2017, leidden stijgende gas- en elektriciteitsprijzen na het begin van de oorlog in Oekraïne, via de automatische loonindexering tot een stijging van onze loonkosten met 15% in 2022-2023. Hierdoor steeg de historische loonkostenhandicap van België van minder dan 10% in 2021 naar iets meer dan 15% in 2023. Een uur arbeid in België kost nu gemiddeld € 6 meer dan in onze drie buurlanden (concreet: 43€ t.o.v. 37€). Edward Roosens: "Dat heeft een negatieve impact op onze prijscompetitiviteit op zowel binnen- als buitenlandse markten, en beïnvloedt

onze exportmarktaandelen. Bovendien vermindert het onze aantrekkelijkheid voor nieuwe buitenlandse investeringen en belemmert het de jobcreatie in onze bedrijven."

UURLOONKOSTEN 2020-2024 (IN EURO)

Bronnen: CRB- en VBO-berekeningen

— België — Gem. DE-FR-NL

DRIE STAPPEN RICHTING GROEI

Om de groei van de Belgische economie in de komende legislatuur te herstellen én te versterken, stelt het VBO een driestappenplan voor:

• Stap 1: Loonmatiging aanhouden

Maak de tijdelijke verlaging van de werkgeversbijdrage (7,07%) permanent. Hierdoor verbetert het concurrentievermogen met 1,8% en wordt een derde van het in 2022-2023 ontstane competitiviteitsprobleem aangepakt. Pas ook de loonnormwet correct toe gedurende twee periodes van interprofessionele akkoorden om de rest van het recent ontstane competitiviteitsprobleem fundamenteel aan te pakken.

• Stap 2: Structurele lastenverlaging

Verminder de werkgeversbijdragen RSZ (sociale zekerheid) van 25% naar 20% om een groot deel van de historische loonkostenhandicap te verminderen, met behoud van bestaande lastenverlagingsmaatregelen, zoals de niet-doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor O&O en ploegen- en nachtarbeid.

• Stap 3: Naar vrije loononderhandelingen, zonder automatische indexering en zonder loonnorm-wet

Na het wegwerken van de historische loonkostenhandicap kunnen de loonnormwet van 1996 en alle sectorale indexerings-cao's worden opgeheven. België kan dan overschakelen op een systeem van vrije onderhandelingen op interprofessioneel, sectoraal en ondernemingsniveau tussen verantwoordelijke sociale partners. Tijdens het tweejaarlijkse interprofessionele overleg kan men dan onderhandelen over het totale verloningspakket voor werknemers, inclusief koopkrachtcorrectie en de reële loonstijging.

"Met deze aanpak zijn onze bedrijven beter voorbereid op toekomstige internationale (energie)crisis, uitdagingen", aldus nog Edward Roosens. "En we behouden onze concurrentiepositie, exportmarktaandelen, aantrekkelijkheid voor binnen- en buitenlandse investeringen en werkgelegenheidsgroei."

OBSTAKELS VOOR BESLUITVORMING UIT DE WEG RUIMEN

Handel op de Europese interne markt en met onze wereldwijde handelspartners is dé motor van onze groei en welvaart. België heeft immers een van de meest open economieën ter wereld. Toch ondervinden ondernemers nog heel wat obstakels om internationaal te ondernemen.

Onze bedrijven zijn sterk verweven met de geglobaliseerde waardeketens en dus sterk afhankelijk van buitenlandse handel. "In 2022 was 94,2% van het Belgische bbp afkomstig van export, waarbij 72% bestemd was voor Europese landen", illustreert **Olivier Joris**, Executive manager van het VBO-Competentiecentrum 'Europa & Internationaal'

GEEN GELIJK SPEELVELD

Onze bedrijven botsen nog altijd op aanzienlijke obstakels. Binnen de EU zijn er vaak uiteenlopende regels en nationale hindernissen die het level playing field verstoren. "Maar ook in België worden EU-richtlijnen nog te vaak te laat omgezet", aldus Oliver Joris. "Of erger nog, zijn de regels die België invoert vaak strenger dan Europa vereist (het zogenaamde 'gold-plating') of worden EU-richtlijnen in de verschillende regio's van ons land anders omgezet. Bovendien belemmeren meningsverschillen binnen België ons vermogen om onze belangen systematisch te behartigen op Europees niveau."

STERK EN MODERN EUROPEES HANDELSBELEID

Ontwikkelingen in de internationale handel (denk aan toenemend protectionisme, geopolitieke spanningen en nationale subsidies) bedreigen de gezonde concurrentie. Hoewel naar verwachting 85% van de wereldwijde groei tegen 2030 buiten de EU zal plaatsvinden, krijgen bedrijven nog altijd moeilijk voet aan de grond in die snelgroeiende markten. Olivier Joris: "België moet actief pleiten voor een sterk en modern Europees handelsbeleid, zodat we betere toegang krijgen tot internationale markten en we de legitieme belangen van de EU en haar bedrijven effectief beschermen."

GOLD-PLATING VERMIJDEN

België kan beter bijdragen tot de verdieping én goede werking van de Europese interne markt. De verschillende overheden in ons land moeten EU-richtlijnen nauwkeuriger en sneller implementeren. En overbodige strengere regels ('gold-plating') vermijden door dat principe in elk regeerakkoord op te nemen. Ook het overleg tussen de gewesten kan beter en is ook broodnodig om een intra-Belgisch level playing field te waarborgen.

BELGISCHE BELANGEN

Ten slotte moeten de verschillende overheden duidelijker in kaart brengen wat onze belangen zijn binnen EU-dossiers. Olivier Joris: "We moeten vermijden dat België zich onthoudt van stemmingen in de Raad van de EU vanwege een gebrek aan consensus. Er is nood aan een procedure die het Overlegcomité in staat stelt knopen door te hakken."

VRIJHANDELSAKKOORDEN SNELLER GOEDKEUREN

België moet binnen twee jaar de door de EU onderhandelde handelsakkoorden ratificeren. Er moet snel een oplossing worden gevonden voor de acht internationale akkoorden die nog wachten op goedkeuring door alle bevoegde parlementen.

ACHT VRIJHANDELSAKKOORDEN WACHTEN OP RATIFICATIE

GERATIFICEERD DOOR	Federaal Parlement	Vlaams Parlement	Parlement van de Duitstalige Gemeenschap	Parlement van de Franse Gemeenschap	Waaals Parlement	Brussels Parlement	Franse Gemeenschapscommissie
Handelsovereenkomst met Canada (CETA)	●	●					
Tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ghana		●					
Tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ivoorkust		●					
Investeringsbeschermingsakkoord met Singapore		●					
Investeringsbeschermingsakkoord met Vietnam		●			●		
Associatieakkoord met Centraal-Amerika	●	●	●		●	●	●
Handelsakkoord met de Andesgemeenschap	●	●	●		●		●
Economische partnerschapsovereenkomst met de landen Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika en Eswatini van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika of Southern Africa Development Community (SADC)	●	●	●		●		●

OP NAAR DE WERELDTOP MET 4% BBP-INVESTERINGEN IN O&O

België bevindt zich in de Europese kopgroep op het gebied van Onderzoek & Ontwikkeling (O&O), maar dit betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. Tegen 2030 willen we bij de wereldtop horen. Maar de uitdaging is groot!

“Meer in het bijzonder staan we voor drie uitdagingen”, legt **Edward Roosens** uit. Als hoofdeconoom van het VBO volgt hij de O&O-evolutie in ons land op de voet. “Vandaag beschikken we over een performant fiscaal kader rond O&O en innovatie, maar er circuleren vanuit de politiek heel wat voorstellen om hieraan te sleutelen en ook de administratieve controles erop worden meer en meer draconisch. Dat creëert veel onzekerheid rond dit gunstige fiscale kader voor O&O en innovatie. Die onzekerheid kan onze concurrentiepositie aantasten. Daarnaast kan de samenwerking tussen de verschillende O&O-spelers (denk aan universiteiten, onderzoekscentra, bedrijven) nog verder worden versterkt. Niet op zijn minst wanneer ze actief zijn in de verschillende regio's van ons land.”

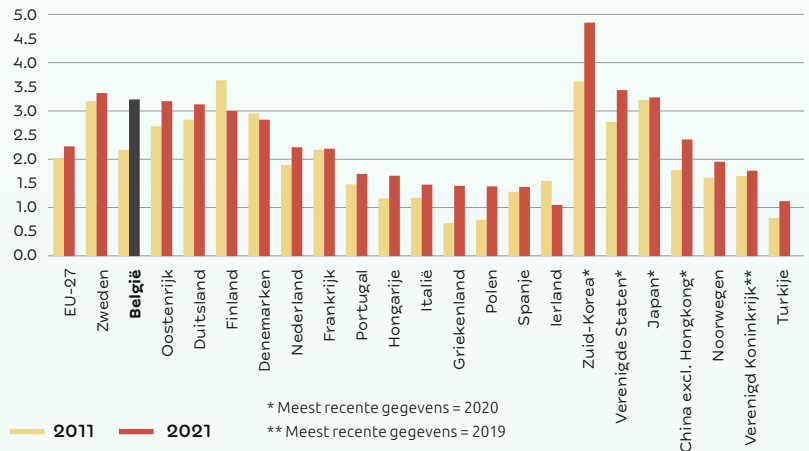
“ZONDER HET GUNSTIGE FISCALE KLIMAAT VOOR O&O EN INNOVATIE BEREIKEN WE NOOIT DE WERELDTOP”

Ten slotte verontrusten de leerresultaten in het onderwijs. Die gaan in dalende lijn blijkt uit de internationaal opgezette PISA-onderzoeken. Komt daar bovenop dat nog te weinig studenten kiezen voor STEM-richtingen¹.

SAMENWERKING EN FISCALE ONDERSTEUNING

Het huidige gunstige fiscale kader voor O&O – inclusief vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, expat-regelingen, belastingkrediet voor O&O en gunstig regime voor innovatie-inkomsten – loodste België op tien jaar tijd naar de top van Europese landen. Edward Roosens: “Anno 2023 investeren we meer dan 3% van ons bbp in O&O. Het behouden van die gunstige maatregelen is cruciaal voor de concurrentiekracht van onze bedrijven.”

UITGAVEN VOOR ONDERZOEK EN ONTWIKKELING IN % BBP (2011-2021)

Bron: Eurostat (2023)².

Tegelijk is essentieel om de samenwerking te versterken tussen de diverse O&O-spelers in ons land (12 federale collectieve onderzoekscentra, 6 competitiviteitspolen in Wallonië en Brussel, 7 speerpuntclusters en 4 strategische onderzoekscentra in Vlaanderen). “Regelmatig overleg tussen federale en regionale instellingen is van vitaal belang om samenwerkingskansen en synergieën te identificeren en te benutten.”

STEM-GERICHT ONDERWIJS

Voor wat betreft de dalende leerresultaten kunnen we dat keren door kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden dat aansluit bij de behoeften van de arbeidsmarkt. Het stimuleren van STEM-gericht onderwijs, bijvoorbeeld door het verlagen van inschrijvingsgelden in het hoger onderwijs, zal de innovatiedrang en het ondernemerschap in de toekomst stimuleren.

Edward Roosens: “Met al die ingrepen kunnen we er de komende jaren in slagen om onze investeringsinspanningen in O&O nog verder op te trekken tot meer dan 4% van het bbp, wat ons samen met Zuid-Korea aan de wereldtop zou brengen.”

DIGITALE INTERACTIE TUSSEN BEDRIJVEN EN OVERHEID

Om digitalisering en innovatie te bevorderen, moeten alle transacties tussen bedrijven en overheid digitaal kunnen verlopen. De invoering van een e-Box Enterprise, een unieke digitale mailbox voor bedrijven die idealiter tegen begin 2026 door alle bedrijven zal moeten worden gebruikt, zal dit faciliteren.

¹ STEM staat voor 'Science, Technology, Engineering, Mathematics'.

² Research and development expenditure, by sectors of performance. Geraadpleegd op 5 september 2023 via <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tsc00001/default/table?lang=en>

EEN OPLOSSING VOOR 190.000 OPENSTAANDE VACATURES

Om tegen 2030 een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken, moet België alle beschikbare arbeidskrachten maximaal mobiliseren en activeren, niet alleen de werklozen, maar alle inactieve personen.

In maart 2023 bedroeg de werkzaamheidsgraad 72,8%, een lichte stijging ten opzichte van 71,9% in 2022. "Ondanks deze positieve trend blijven er 190.000 vacatures moeilijk in te vullen. We lopen achter op andere Europese landen en onze buurlanden", dixit **Monica De Jonghe**, Executive manager van het Competentiecentrum Werk & Sociale zekerheid. "Het is dus alle hens aan dek om zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen. Als je weet dat er in ons land meer dan 450.000 langdurig zieken zijn, dan is ook de re-integratie van kort- (primaire ongeschiktheid) en langdurig zieken (invaliditeit) hierbij cruciaal."

Willen we bovendien voorkomen dat bedrijven een ernstig concurrentienadeel ervaren of zelfs moeten verhuizen vanwege arbeidskrachttekorten, dan is een combinatie van een activerend werkloosheidsstelsel, een doeltreffend re-integratiebeleid en een doordacht migratiebeleid essentieel.

"WE PLEITEN VOOR EEN ACTIVEREND WERKLOOSHEIDSSYSTEEM GECOMBINEERD MET EEN EFFICIËNT RE-INTEGRATIEBELEID. ZONIET WORDT EEN SLIM MIGRATIEBELEID ONONTKOOMBAAR"

FOCUS OP ACTIVERING

Focus op activering houdt in dat we preventief en vroegtijdig maatregelen nemen om langdurige (of blijvende) arbeidsongeschiktheid te voorkomen. Onder meer door bestaande instrumenten en maatregelen nog te versterken. Daarnaast moet er een pact komen tussen alle betrokken actoren (werkgevers, werknemers, preventiediensten,

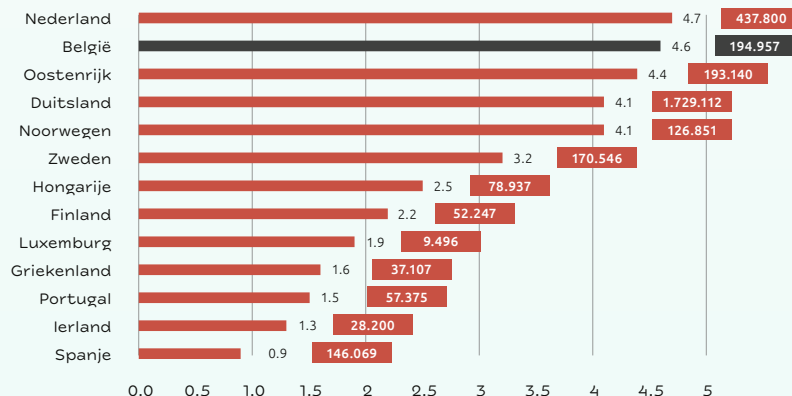
artsen, publieke en private arbeidsbegeleiders, mutualiteit en opleiders) waarbij elke actor verplicht is actie te ondernemen bij een 'verontrustende' afwezigheid.

Monica De Jonghe: "Bovendien is het zaak om een methodologie te promoten en op te schalen die werknemers gemotiveerd houdt en burn-outs en psychosociale klachten helpt voorkomen. En vragen we om opnieuw een carendag in te voeren als een middel om korte ziekteperiode zonder tussenkomst van een arts tegen te gaan."

STIMULEREN ECONOMISCHE MIGRATIE

Een soepele economische migratie is noodzakelijk om de tekorten op de arbeidsmarkt te ondervangen. Maar dat kan volgens Monica De Jonghe niet zonder een eenvoudig, toegankelijk federaal en regionaal kader dat goed op elkaar is afgestemd. "Willen we België aantrekkelijker maken als gastland voor buitenlands talent dan moeten we de kwalificaties en diploma's sneller erkennen, te hoge salarisdrempels vermijden en zorgen voor een centraal aanspreekpunt voor buitenlands talent en hun families."

VACATUREGRAAD (%) EN AANTAL VACATURES (2023-Q2)

Bron: Eurostat

AFBAKENEN WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

Ons voorstel:

- Degressieve uitkeringen: beperk de federale werkloosheidsuitkeringen tot twee jaar. En verdeel de uitkeringen degressief over drie periodes.
- Laat langdurige werkzoekenden (langer dan twee jaar) vallen onder de bevoegdheid van het Gewest waar ze wonen. Het bijbehorende federale RVA-budget wordt naar de gewesten overgebracht.
- Schaf het huidige, complexe en onwerkbaar systeem van actieve, passieve en aangepaste beschikbaarheid af. Het is aan het Gewest om te bepalen hoe dit wordt ingevuld.

LEREN LOONT: MAAK VORMINGSINSPANNINGEN 150% FISCAAL AFTREKBAAR

Technologische, digitale en groene transitie hebben een invloed op de gezochte kwalificaties en skills. Bovendien is er een mismatch tussen het beschikbare talent en de vaardigheden die arbeidsmarkt nodig heeft. Bij- of omscholing zijn dus meer dan nodig in de strijd om talent.

Technologische, digitale en groene transitie creëren nieuwe banen, maar leiden ook tot jobverlies. Anders gezegd: er is nood aan toekomstgerichte kwalificaties en skills. "Zonder bijscholing of omscholing kunnen die veranderingen de samenleving veel kosten", zegt **Monica De Jonghe**, Executive manager van het Competentiecentrum Werk & Sociale zekerheid. "Bovendien heerst er een tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten. Investeren in up- of reskilling is dan ook essentieel. Zo kan de inzetbaarheid worden verhoogd en kunnen we vermijden dat mensen in de werkloosheid of inactiviteit belanden."

"EEN RESEM VERPLICHTINGEN VOOR BEDRIJVEN EN WERKNEMERS REMT DE LEERGOESTING EERDER AF DAN ZE TE STIMULEREN"

NOOD AAN STERKE LEERCULTUUR

Te veel regelgeving voor bedrijven én werknemers ontmoedigt momenteel het verlangen om te leren. Er is dringend behoefte aan een cultuur waarin leren wordt bevorderd en waarbij alle betrokkenen – overheid, werkgever en werknemer – hun verantwoordelijkheid nemen.

Helaas schieten de huidige maatregelen tekort. Verplichte opleidingsplannen, individueel opleidingsrecht van vijf dagen voor iedereen zonder aandacht voor concrete noden en de plannen voor een puur controle-instrument rond die verplichting zullen de leercultuur immers niet echt stimuleren.

"Ook de uitwerking van één individuele leerrekening in overleg met én tussen de regio's evolueert niet in de gewenste richting. Het lijkt ons efficiënter dat de federale overheid de coördinatie doet om zo te garanderen dat de burger eindigt met niet meer dan één leerrekening", aldus nog Monica De Jonghe.

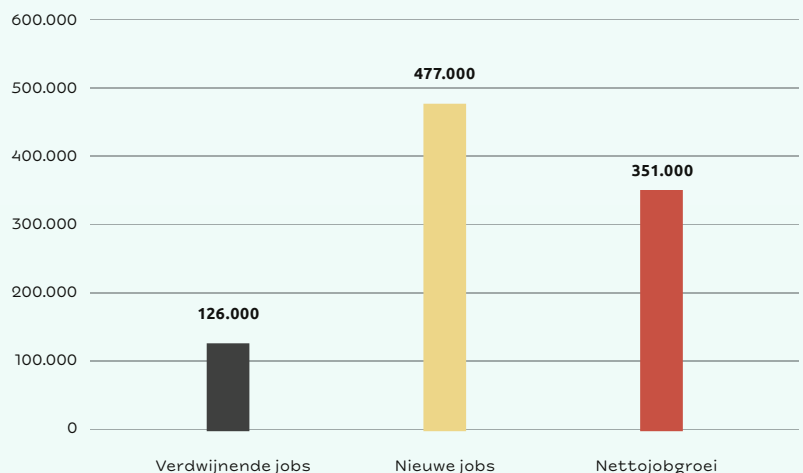
FISCALE VOORDELEN VOOR BIJSCHOLING

Opleiding en vorming – of het nu om up- of reskilling gaat – zijn ontegensprekelijk een win-win-verhaal, want het vergroot de kansen van werknemers op de arbeidsmarkt en binnen de onderneming en verkleint de kans op werkloosheid en dus ook de kosten voor de overheid. Om die inspanningen te kunnen blijven garanderen, vraagt het VBO dat de opleidings- en personeelskosten in het kader van de vormingen en opleidingen voor 150% fiscaal aftrekbaar worden. "En dat zowel voor werknemers die op basis van hun huidige skills en competenties een upskilling- of reskillingtraject nodig hebben. Als voor nieuwe werknemers die volledig worden opgeleid binnen de onderneming voor beroepen/functies waaraan een acuut tekort is."

FLEXIBEL OPLEIDINGSRECHT AFGESTEMD OP BEHOEFTE

Het individueel opleidingsrecht van vijf dagen moet worden aangepast zodat een werknemer die opleiding krijgt die zij of hij nodig heeft, én op het juiste moment. "Zich blind fixeren op een individuele jaarlijkse doelstelling werkt contraproductief", weet Monica De Jonghe. "Het opleidingsrecht moet flexibeler kunnen worden ingevuld dan wat het huidig wettelijk kader (Arbeidsdeal) toelaat. Het opleidingsrecht deels opnieuw collectiviseren en meer gericht kunnen inzetten afhankelijk van de sectorale en bedrijfsspecifieke noden maken hier essentieel deel van uit."

EVOLUTIE JOBS TUSSEN 2023 EN 2030 NOOD AAN RE- EN UPSKILLING

Bron: Be the change, Agoria

VAN CIRCULAIRE EXPERTISE NAAR WERELDWIJD EXPORTPRODUCT

Tegen 2030 willen we de positie van de Belgische industrie als leider in de Europese circulaire economie versterken én consolideren. De transitie van een lineair naar een circulair bedrijfsmodel is complex en vereist samenwerking. Er zijn nog te veel belemmeringen op vlak van financiering en complexe wetgeving. De overheid moet een ondersteunende rol spelen en een gunstig ondernemingsklimaat creëren voor circulaire bedrijfsmodellen.

De circulaire economie heeft het potentieel om voor een veerkrachtige economie te zorgen die op lange termijn kan voldoen aan onze behoeften met oog voor een gezond en voldoende beschermd leefmilieu. "Willen we dat potentieel alle kansen geven, dan moet ons land drie uitdagingen tackelen", legt **Vanessa Biebel** uit. Als Executive manager van het VBO-Competentiecentrum Sustainability & Circulaire economie volgt ze de transitie nauwgezet. "Hoewel België vooroploopt in de circulaire economie, ontbreekt het aan coherentie en afstemming in de milieuwetgeving om de circulaire transitie te versnellen. Daarnaast is een gebrek aan dialoog tussen de verschillende overheden en is er geen duidelijke langetermijnvisie."

**"BELGIË MOET ZIJN
VOORTREKKERSROL IN
CIRCULAIRE ECONOMIE
CLAIMEN EN ONZE EXPERTISE
WERELDWIJD ALS EXPORT-
PRODUCT AANBIEDEN"**

Ten slotte hekelt ze de passieve rol van de overheid. "Om van België's circulair ondernemerschap een succesvol exportproduct te maken, moet de overheid het ondernemingsklimaat eenvoudiger maken, circulair ondernemerschap actiever promoten en stimuleren en een voorbeeldfunctie opnemen."

DRIE PRIORITEITEN RICHTING CIRCULAIR LEIDERSCHAP

Ons land moet ambitieus durven zijn en de circulaire economie positioneren als een Belgisch exportproduct binnen de EU. Om dat doel te bereiken legt Vanessa Biebel drie prioriteiten:

1. Correcte implementatie Europese richtlijnen

De overheid moet met een duidelijke visie sterk wegen op het Europese Green Deal-beleid en anticiperen op het correct omzetten van de Europese Green Deal-richtlijnen. Op die manier zorgen we voor een gelijk speelveld om onze concurrentiepositie te behouden. Belgische regels die strenger zijn dan in andere Europese landen ('gold plating') kan onze concurrentiekracht verzwakken. En onze koploperspositie in de circulaire economie schaden. Vanessa Biebel: "Een Belgische 'repair index' bijv. kan leiden tot beperkte milieuwinsten, administratieve lasten en verwarring voor de consument. We mogen geen extra nationale eisen opleggen voor producten waarvoor al Europese regelgeving geldt, zoals extra registratieverplichtingen in het Belgisch Nanoregister."

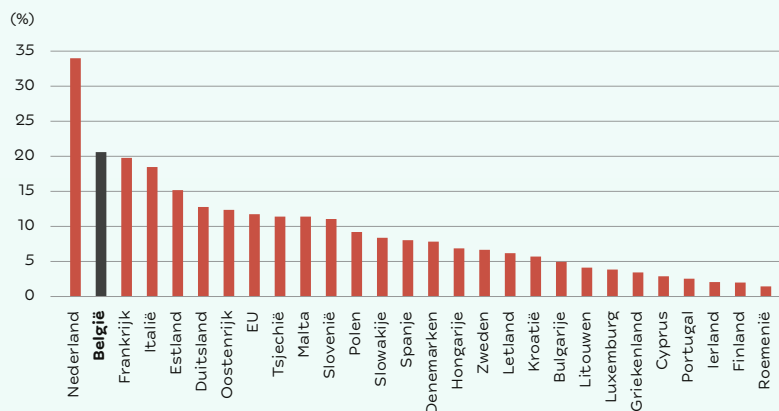
2. Opzetten federaal platform

Het Federaal Actieplan Circulaire Economie (2021-2024) voorziet in een intrabelgisch platform voor samenwerking tussen de regio's en met de stakeholders. Dat is positief. "En cruciaal. Daarom moet dat overlegorgaan vroeg in de legislatuur worden opgenomen, met een intensievere aanpak en een langetermijnvisie."

3. Promoten leidende rol in de circulaire economie

We moeten onze voortrekkersrol in de circulaire economie in Europa claimen door onze kennis, expertise en innovatieprojecten als exportproduct te promoten. "Laat ons die ook integreren in de economische missies."

CIRCULARITEITSGRAAD VAN HET MATERIAALGEBRUIK¹ IN DE EU IN 2021

¹ Het aandeel gebruikt materiaal dat afkomstig is van gerecycleerd afvalmateriaal
Bron: Eurostat

TIEN SPEERPUNTEN

SLIMME KILOMETERHEFFING + PUBLIEK-PRIVAAT INVESTERINGSPACT

Een performante en milieuvriendelijke mobiliteit kan de economie stimuleren, het welzijn verhogen en bijdragen aan een oplossing voor de klimaatuitdagingen. Maar dan moet de kwaliteit van de infrastructuur volgen en moet de fiscaliteit weldoordacht worden ingezet om burgers en bedrijven aan te zetten tot investeren en om optimaal gedrag aan te moedigen.

Een 'goede', vlotte mobiliteit kan niet zonder een kwaliteitsvolle en dynamisch beheerde infrastructuur: wegen, fietspaden, spoorwegen, waterwegen, multimodale platformen, luchthavens, elektriciteitsnetten, laadstations en waterstofnetwerken. "Tegelijkertijd zullen er milieuvriendelijkere, multimodale vervoersoplossingen moeten worden ontwikkeld en ondersteund door de overheden, aan de hand van onder andere een gepaste regelgeving, een stimulerende fiscaliteit en directe steun", zegt **Olivier Van der Maren**, de Executive manager van het VBO-Competentiecentrum Energie, Klimaat & Mobiliteit.

STRATEGIE EN ACTIEPLAN

Het VBO ontwikkelde, samen met zijn leden-sectorfederaties, een 'Strategie en actieplan voor een betere mobiliteit'. Daarin benadrukt het VBO in het bijzonder:

1. Het belang van het spoor

Twintig sleutelspelers uit de logistieke sector ontwikkelden in 2021 het actieplan 'Rail Roadmap 2030'² voor het goederenvervoer per spoor. Olivier Van de Maren: "Hun aanbevelingen moeten in de praktijk worden gebracht via het Goederenplan van de regering, met als doel: het goederenvolume dat per spoor wordt vervoerd tegen 2030 te verdubbelen." Het Goederenplan en de Rail Roadmap 2030 hebben een aantal raakpunten, zoals de onderhoudsachterstand van het net inhalen en de knelpunten wegwerken (zowel voor het goederen- als voor het personenvervoer).

2. Overheidsinvesteringen ondersteund door de privésector

Alle regeringen van ons land moeten ambitieuze investeringsplannen opstellen om voldoende kwaliteitsvolle vervoersinfrastructuur te garanderen. Het aanmoedigen van publiek-private samenwerkingen is essentieel voor de financiering van die infrastructuur.

Bij het begin van de nieuwe legislatuur moet worden bepaald welke investeringen via dergelijke partnerschappen zullen worden gedaan.

3. Introductie van een slimme kilometerheffing

Er moet een slimme fiscaliteit worden uitgerold voor alle voertuigen op de weg, waarbij de te betalen belasting afhangt van o.a. de vervuiling en congestie. Dat kan bijvoorbeeld via een variabele kilometerheffing volgens het uur van de dag en de locatie. "Belangrijk is dat men ook rekening houdt met de internationale concurrentie waaraan onze bedrijven blootstaan." De opbrengsten van die heffing worden direct geïnvesteerd in de verbetering van infrastructuur en vervoersdiensten. Parallel kunnen de taksen op voertuigbezit (belasting op inverkeerstelling, verkeersbelasting), worden afgeschaft.

KOST VORIGE MAAND

Oktober 2023

552Mln€

+8%

vs. Oktober 2022

KOST YEAR TO DATE

Jan-Okt 2023

4.154Mln€

+2%

Jan-Okt 2022

Bron: Belgian Mobility Dashboard, Congestie, Congestiekosten, geraadpleegd op 20/11/23

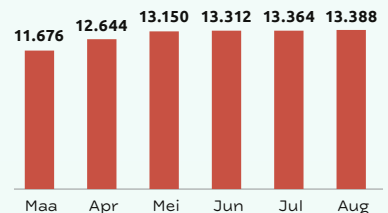
AANTAL OPLAADSTATIONS VOOR ELEKTRISCHE VOERTUIGEN IN BELGIË (MAART TOT AUGUSTUS 2023)

Stations, Elke laadsnelheid

13.388

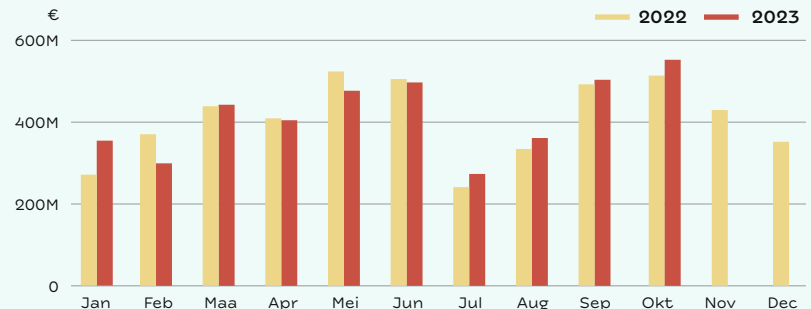
+0.2%

Voorgaande periode

Bron: Belgian Mobility Dashboard, Elektrische voertuigen (EV), Kaart met EV-laadstations, geraadpleegd op 20/11/23

TOTALE ECONOMISCHE KOSTPRIJS VAN CONGESTIE IN BELGIË (IN MILJOEN EURO)

Bron: Belgian Mobility Dashboard, Congestie, Congestiekosten, geraadpleegd op 20/11/23

1 Download de strategie en het actieplan: www.vbo.be/globalassets/publicaties/strategie-et-plan-daction-pour-une-meilleure-mobilite/feb-2023-brochure-mobilite_nl- interactif_def.pdf
 2 Download de Rail Roadmap: www.railroadmap2030.be/wp-content/uploads/2021/09/PM_Rail-Roadmap-2030_Visiedoc_NL_Interactive.pdf

NAAR EEN VENNOOTSCHAPS- BELASTING VAN 20%

Als klein, open economisch land staat België is het zaak om aantrekkelijk te blijven voor investeerders. Tegelijk moeten we de werkgelegenheid en innovatie stimuleren. We hebben de wind niet mee als je weet dat ons land nog altijd de belastingkampioen is op alle niveaus, zowel voor ondernemingen als voor lonen.

“De belastingdruk is uitzonderlijk hoog”, bevestigt **Rodolphe de Pierpont**, Executive manager van het Competentiecentrum Fiscaliteit & Investerings bij het VBO. “Nergens anders is de druk op kapitaal en arbeid zo hoog.

Gecombineerd met complexe en veranderlijke wetgeving creëert dat onzekerheid voor bedrijven.” De huidige situatie dwingt bedrijven om noodzakelijke investeringen uit te stellen of zelfs te schrappen, en aanwervingen te beperken. “Dat alles in een paradoxale context waarin veel bedrijven op zoek zijn naar talent dat ze maar niet kunnen vinden op de arbeidsmarkt. De uitdaging is om de werkgelegenheidsgraad te verhogen en tegelijkertijd de overheidsuitgaven te beperken door werken aantrekkelijker te maken dan inactiviteit.”

CREËREN VAN EEN STABIEL BELASTINGSYSTEEM

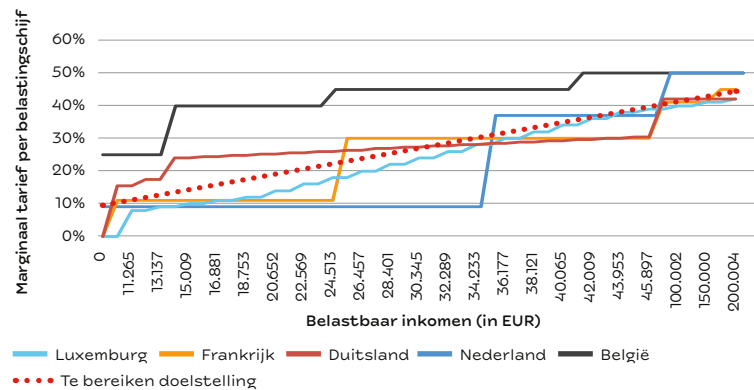
Voor het stimuleren van investeringen en werkgelegenheid is een beter belastingstelsel essentieel. Bedrijven hebben behoefte aan stabiliteit, eenvoud en voorspelbaarheid. Bij hun investerings- en aanwervingskeuzes houden bedrijven rekening met de fiscale realiteit, maar ook met de situatie in andere landen. “Als we ons vergelijken met andere landen, zien we duidelijk veel ruimte voor verbetering”, benadrukt Rodolphe de Pierpont.

Bovendien kan de vennootschapsbelasting nog een stuk competitiever om zowel ondernemerschap als investeringen te stimuleren. “Waarom niet het VENB-tarief (aangifte in de vennootschapsbelasting) van 20% dat van toepassing is op de eerste 100.000 euro, geleidelijk uitbreiden naar 200.000 euro voor alle ondernemingen?” Tegelijkertijd is het volgens de Pierpont cruciaal om de hervorming van en de aanzienlijke versterking van de investeringsaftrek voort te zetten om de noodzakelijke transitie te vergemakkelijken én versnellen. □

EERLIJKE BELONING WERKNEMERS

We moeten arbeid aantrekkelijker en lonender maken. Onder meer door het belastingstelsel te moderniseren en de fiscale en parafiscale druk op arbeid te verminderen. Bedrijven ervaren ongekende problemen bij het aanwerven, grotendeels als gevolg van de werkgelegenheids- en promotie vallen. Een radicale hervorming van de belastingschalen van de personenbelasting is dan ook noodzakelijk. De laagste belastingschijven moeten breder worden en het tarief van 40% zou moeten dalen naar 35%. De totale fiscale en parafiscale druk op inkomen zou nooit boven de 50% mogen uitkomen.

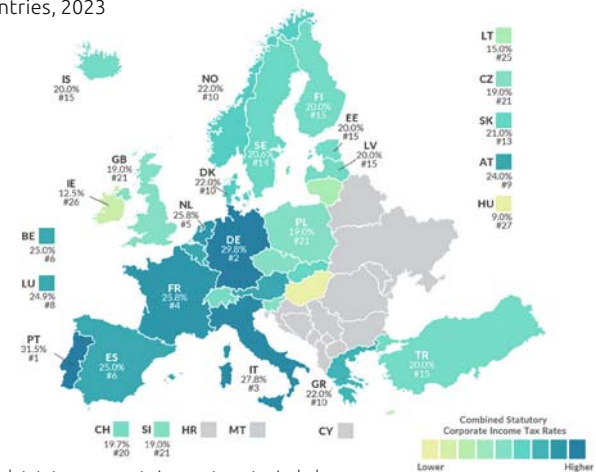
BELASTINGSCHALEN PERSONENBELASTING (2020)

Bron: OECD (2021), OECD tax policy descriptions

CORPORATE INCOME TAX RATES IN EUROPE

Combined Statutory Corporate Income Tax Rates in European OECD Countries, 2023

Note Combined statutory corporate income tax rates include both central and subcentral corporate income tax rates.

Bron: OECD "Tax Database: Table II.1. Statutory corporate income tax rate;" and Bloomberg Tax, "Country Guide".

LET'S TALK ELECTIONS MET PARTIJVOORZITTERS

DE KLOK TIKT: HET VBO TRAPT ZIJN CAMPAGNE AF!

Op 4 december zond Kanaal Z het eerste debat uit van een reeks dieptegesprekken met partijvoorzitters. Pieter Timmermans (CEO VBO) en Bart De Wever (voorzitter N-VA) beten de spits af. De debatten vormen de kern van de VBO-campagne 'Voor een beter België' die begin december werd gelanceerd en loopt tot 10 juni, de dag na de verkiezingen. Tijdens de debatten belicht het VBO in totaal tien uitdagingen waarvoor het ook tien oplossingen naar voren schuift.

De debatten worden de komende weken en maanden op het grote publiek losgelaten via een speciale website, sociale media en YouTube. Op die manier wil het VBO de boodschappen zo breed mogelijk verspreiden. De campagne is bedoeld voor iedereen die België tegen 2030 aan de kop van het Europese peloton wil zien: ondernemers, politici, experts, burgers, studenten, noem maar op!

LET'S TALK ELECTIONS MET PARTIJVOORZITTERS

Met het oog op de federale verkiezingen van 2024, organiseert het VBO, in samenwerking met Kanaal Z, een reeks debatten – gemodereerd door Francesca Vanthielen en Vanessa Costanzo – met partijvoorzitters. Elk debat is een open en constructieve discussie over de manier waarop we België sterker kunnen maken. Met als vertrekpunt telkens een aantal thema's uit de tien speerpunten die het VBO op de verkiezingsagenda zet.

Het VBO koos bewust voor de uitgebreide debatformule omdat het iedereen de kans biedt de thema's in de diepte toe te lichten, nuance te brengen, de context te schetsen ... iets wat in de huidige, vluchtige mediaverslaggeving meer uitzondering dan regel is.

De gesprekken bewijzen dat de formule werkt en tot stevige uitspraken leidt. Om er enkele uit te pikken: Terwijl **Bart De Wever** (N-VA) de relativiteit van een level playing field belicht "Als de andere landen slechter presteren, dan versterk je je eigen concurrentiekracht", legde **Maxime Prévot** (Les Engagés) de klemtoon op de noodzaak om "een groter verschil te creëren tussen werkloosheidsuitkeringen en de lage en middenlonen, en zo werken en de zin van inzet te stimuleren". **Sammy Mahdi** (cd&v) op zijn beurt wil dan weer "schrapsessies op departementen organiseren waar we nutteloze regels durven afschaffen".

U wilt de andere partijvoorzitters niet missen? Hieronder vindt u het **zendschema** voor 'Let's Talk Elections'.

Let's Talk |||| voor een beter België

 <p>Bart De Wever (N-VA) Live vanaf 4 december 2023</p>	 <p>Sammy Mahdi (cd&v) Live vanaf 1 januari 2024</p>
 <p>Maxime Prévot (Les Engagés) Live vanaf 11 december 2023</p>	 <p>Jean-Marc Nollet (Ecolo) Live vanaf 8 januari 2024</p>
 <p>Tom Ongena (Open Vld) Live vanaf 18 december 2023</p>	 <p>Jeremie Vaneckhout (Groen) Live vanaf 15 januari 2024</p>
 <p>François De Smet (DéFI) Live vanaf 25 december 2023</p>	 <p>Georges-Louis Bouchez (MR) Live vanaf 22 januari 2024</p>
	 <p>Melissa Depraetere (Vooruit) Live vanaf 29 januari 2024</p>

Bij het ter perse gaan van deze REFLECT kon het debat met de partijvoorzitter van de PS, Paul Magnette, nog niet worden bevestigd. We houden u op de hoogte via onze verkiezingswebsite www.horizon2030.be.

Een debat gemist? Geen nood. Terwijl de uitzendingen op Kanaal Z 'beperkt' zijn tot 50 minuten, posten we de 'uncut'-versies op YouTube (www.youtube.com/@vbo-feb). Of u kunt ze (her)beluisteren via de afgeleide podcastreeks die we gelijktijdig met de televisiedebatten lanceren op Apple Podcasts en Spotify.

Het gedetailleerde zendschema van alle debatten (inclusief herhalingen), bijbehorende informatie, de thema's waarop we tijdens de debatten focussen, ... vindt u op www.horizon2030.be, de website die het VBO speciaal lanceerde naar aanleiding van de verkiezingen.

GenTonic |||| voor een beter België

GENTONIC: JONGEREN VOOR EEN BETER BELGIË

Het VBO richt zich met zijn campagne natuurlijk ook op jongeren, of ze nu (voor het eerst) gaan stemmen of al politiek geëngageerd zijn. Voor hen organiseren we een grote 'GenTonic'-debatavond met alle jongerenvoorzitters van de partijen.

Het debat vindt live plaats in het eventcafé BrewDog (vlak bij het Centraal Station in Brussel).

De exacte datum en alle praktische informatie vindt u binnenkort op onze verkiezingswebsite www.horizon2030.be.

Wie niets wil missen, volgt ons op [linkedin.com/company/vbofeb/](https://www.linkedin.com/company/vbofeb/)

HORIZON BELGIË 2030

Iedereen in dit land verdient het goed te hebben. Maar dat streven mag niet stranden als een nobel doel. Daarom engageert het VBO zich, samen met zijn leden-sectorfederaties voor een veerkrachtiger, welvarender en duurzamer land dat beter dan vandaag is voorbereid op de uitdagingen van morgen. Dat engagement gaven we vorm in een toekomstvisie, een concreet plan met 30 oplossingen voor evenveel uitdagingen: 'Horizon België 2030'.

We zijn niet naïef. De vraag is niet of we alle doelen tegen 2030 zullen bereiken, maar wel welke thema's bovenaan de agenda van de volgende legislatuur moeten staan. Dat zijn onze **tien speerpunten** waarrond onze campagne naar de verkiezingen is opgebouwd.

Download ons toekomstplan op onze verkiezingswebsite www.horizon2030.be

Scan de QR-code voor alle informatie over de verkiezingscampagne van het VBO en zijn sectorfederaties!

BELGIË MOET IN 2024 OP DE EUROPESE AFSPRAAK ZIJN

Het jaar 2024 wordt voor België cruciaal op Europees niveau. Ons land neemt immers vanaf 1 januari het roulerende voorzitterschap van de Raad van Europa waar, en dat voor een periode van zes maanden. Op 8 juni vinden bovendien de Europese verkiezingen plaats, 22 Belgische parlementariërs zullen worden gekozen om te zetelen in het toekomstige Europees Parlement.

In de aanloop naar die belangrijke momenten neemt het VBO een duidelijk standpunt in.

LAATSTE WETGEVINGSDOSSIEERS AFRONDEN

Het Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU zal in verschillende opzichten bijzonder zijn. Het vindt plaats aan het einde van de legislatuur (2019-2024) en zal dus, niet alleen in België maar in heel Europa, in het teken staan van de Europese verkiezingscampagne.

Het wetgevende deel van dat voorzitterschap zal slechts enkele weken duren. Het wordt gewijd aan het afronden van de laatste interinstitutionele onderhandelingen tussen de Raad (die de 27 lidstaten vertegenwoordigt), het Europees Parlement en de Europese Commissie. Al sinds eind 2022 maakt het VBO, dankzij de bijdragen van zijn leden-sectorfederaties, de bevoegde Belgische overheden attent op de bijna 200 dossiers die vermoedelijk zullen worden behandeld tijdens dat zes maanden durende voorzitterschap. Het gaat daarbij zowel om dossiers die het VBO ondersteunt als om dossiers die problematisch kunnen zijn voor onze ondernemingen. België zal echter het standpunt van de 27 lidstaten moeten verdedigen, en kan dus geen zuiver Belgisch standpunt innemen. De mogelijkheden voor België zijn op dat vlak dus beperkt. Het VBO zal, in overleg met onze BusinessEurope-koepel, de komende weken en maanden de behandeling van die wetgevingsdossiers nauwlettend volgen.

STRATEGISCHE PRIORITEITEN 2024-2029 BEPALEN

Het is ook aan ons land om het overleg met de 27 lidstaten over de strategische prioriteiten voor de volgende Commissie en de Europese legislatuur van 2024-2029 te intensiveren en af te ronden.

Het VBO zal voornamelijk inbreng leveren voor dat toekomstgerichte deel van het voorzitterschap, waarin onze bevoegde overheden meer speelruimte hebben om hun eigen standpunten voor te stellen. Daartoe werkt het VBO momenteel, samen met de leden-sectorfederaties, aan een strategische nota die als basis zal dienen voor zijn memorandum voor de Europese verkiezingen in juni. Het schuift daarbij twaalf doelstellingen of beleidslijnen naar voren die de EU moeten versterken en onze ondernemingen moeten ondersteunen:

1. Een industriebeleid dat de internationale concurrentiekracht van onze ondernemingen versterkt
2. Een performante interne markt
3. Regelgeving van betere kwaliteit
4. Gekwalificeerde en mobiele arbeidskrachten
5. Adequate milieuwetgeving en een duurzaam beheer van hulpbronnen
6. Een geïntegreerd en evenwichtig energie- en klimaatbeleid
7. Een innovatief continent
8. Een EU die koploper is op het vlak van digitalisering
9. Een economisch bestuur dat productieve investeringen ondersteunt
10. Een gunstig fiscaal klimaat voor ondernemingen
11. Een ambitieus en evenwichtig handelsbeleid
12. Een ondernemingsrecht dat zekerheid en voorspelbaarheid garandeert.

Die prioriteiten zijn in de eerste plaats gericht aan de kandidaten voor de Europese verkiezingen, maar daarna ook aan de toekomstige nieuwe Europese Commissie, die na de verkiezingen, in het najaar van 2024, geïnstalleerd zal worden. Het VBO plant verschillende acties om die prioriteiten te promoten, waaronder een debat met de lijsttrekkers voor de Europese verkiezingen van 2024.

UITBREIDINGEN EU VOORBEREIDEN EN EROP ANTICIPEREN

Ten slotte zal België tijdens zijn voorzitterschap de voorbereidingen voor toekomstige uitbreidingen van de EU voortzetten.

Het VBO heeft daarover in overleg met zijn leden-sectorfederaties een reeks principes en prioriteiten vastgesteld. Zo zouden onder meer kandidaat-lidstaten individueel op basis van hun eigen verdiensten moeten worden beoordeeld over de criteria voor hun toetreding tot de EU en de stand van hun voorbereiding. Met andere woorden, geen nieuwe 'big bang'-uitbreiding met verschillende lidstaten tegelijk, zoals in 2004.

Volgens het VBO moet de EU eerst klaar zijn voor een uitbreiding. Dat betekent dat de EU moet worden hervormd en verdiept voordat zij nieuwe lidstaten kan verwelkomen. Een uitbreiding naar meer dan 35 leden heeft namelijk heel wat gevolgen voor de begroting en het beleid van de EU, voor haar instellingen en voor haar besluitvormingsprocessen. Het VBO zal er daarom op toezien dat voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de kleinere lidstaten (zoals België) en hun ondernemingen en dat die belangen worden verdedigd. Het herinnert ook aan zijn twaalf aanbevelingen ('België sterker in Europa') die een jaar geleden werden voorgesteld en erop gericht zijn om de invloed van België op het Europese toneel te versterken.

Het zal in 2024 niet ontbreken aan uitdagingen op Europees niveau. België krijgt de kans om een belangrijke rol te spelen in het vormgeven van die essentiële debatten op korte en middellange termijn. Het VBO wil daaraan bijdragen en de stem van de sectoren en ondernemingen die in ons land actief zijn, op een doeltreffende manier vertegenwoordigen.

**“HET VBO
SCHUIFT TWAALF
BELEIDSLIJNEN
NAAR VOREN
DIE DE EU MOETEN
VERSTERKEN
EN ONZE
ONDERNEMINGEN
MOETEN
ONDERSTEUNEN”**

1 www.vbo-feb.be/globalassets/publicaties/manifeste-europeen/manifeste-belgie-sterker-in-europa---pages.pdf

STAND VAN HET LAND

Tien jaar geleden maakten we in het REFLECT-magazine de 'stand van het land' op. Met de verkiezingen in het vooruitzicht is het tijd om die oefening te herhalen. Met drie doorgewinterde economen bekijken we de uitdagingen en wat ons land beter of anders kan doen. "Een goed draaiende economie heeft bovenal nood aan stabiliteit en consistentie".

ROND DE TAFEL

Geert Vancronenburg, Chief economist op het kabinet van de eerste minister

Edward Roosens, Chief economist van het VBO

Philippe Ledent, Senior economist bij ING Belgium

RISICO vs. OPTIMISME

In 2014 kenmerkten vier (mega)trends onze economie en samenleving: de economische crisis, de globalisering, de snelle verandering en de vergrijzing. Bepalen diezelfde uitdagingen nog altijd ons doen en laten anno 2023?

Philippe Ledent (PL): "Was de vergrijzing in 2014 nog een vooruitzicht, dan is ze vandaag een feit. Dat heeft een enorme impact op de overheidsuitgaven. Wat de globalisering betreft, die werd en wordt afgeremd door geopolitieke spanningen tussen de VSA en China, tussen het Westen en Rusland en door een groeiend antiwesters klimaat in Afrika. Die trend tot 'deglobalisering' is voelbaar in de verhouding wereldexport/mondiale bbp waar de openheid van de wereldeconomie niet langer toeneemt. Het gevolg daarvan is dat de afhankelijkheid van buitenlandse leveranciers voor onze bedrijven een groter risico vormt en dat ze hun toeleveringsketen moeten diversifiëren of hun productie verhuizen naar meer 'betrouwbare' locaties. Een uitdaging die in 2014 amper op de radar stond, is de klimaatverandering. Duurzaam ondernemen staat vandaag bovenaan de strategische agenda van elk bedrijf. Ook de (Europese) politiek stelt ambitieuze transitiedoelstellingen, maar over het traject hoe ze die wil bereiken, is er nog lang geen consensus. Met alle gevolgen van dien."

Geert Vancronenburg (GV): "De wereldwijde neiging tot deglobaliseren is gevaarlijk voor een open economie als die van België. Ook binnen de Europese Unie groeit de spanning tussen grote en kleine landen. Het is belangrijk dat we proberen om die trend te keren, ook al hebben we de tijdsgeest niet mee. Anders is het met de transitie van een 'fossiele brandstof'-gedreven naar een groene economie. Daar zal op technologisch vlak heel veel heel snel veranderen. Die snelle verandering zal een grote impact hebben op de samenleving, de arbeidsmarkt, het economisch model en vele andere segmenten."

Edward Roosens (ER): "Meer beschouwend stel ik vast dat de aard van de crisissen waarmee we recent werden en worden geconfronteerd (corona, energie, kostencompetitiviteit), verschilt van die van de financiële en economische crises van tien jaar geleden. De klassieke oplossingen werken dus niet meer. Vergeet bovendien de digitale (r)evolutie niet die samen met de verduurzaming een 'twin transition' noodzakelijk maakt."

Weinig ruimte voor optimisme, zo lijkt het wel?

GV: "Laat ons niet doemdenken. Onze welvaart was nog nooit zo hoog als vandaag. Onze groei hield goed stand tijdens de crises, beter dan de eurozone, Duitsland, Frankrijk, ... Nog nooit waren zoveel mensen aan het werk. Ons land is wereldwijd vermaard voor zijn knowhow en ervaring in vaccins, semi-conductoren en offshorewindturbines, om maar enkele sectoren te

“HET KAN NIET ZIJN DAT DE TAALGREN S OOK EEN ‘WERKGREN S’ IS”

Geert Vancronenburg
Chief economist kabinet eerste minister

noemen. Natuurlijk is ons huiswerk hiermee niet af. Op het vlak van concurrentiekracht, arbeidsmarkt en overheidsfinanciën ligt er nog heel wat werk op de plank."

ER: "Heel positief is dat de voorbije tien jaar onze bedrijven zich opwerkten naar de Europese koggroep op het vlak van Onderzoek & Ontwikkeling (O&O).

“HET GROOTSTE NADEEL VAN DE AUTOMATISCHE LOONINDEXERING? HET BESTAAT IN GEEN ENKEL ANDER LAND”

Philippe Ledent
Senior economist ING Belgium

Anno 2023 investeren we bijna 3,5% van ons bbp in O&O. Maar we moeten ambitieus durven blijven groeien naar 4% om door te stoten tot de wereldtop. Dat kan alleen met behoud van de huidige gunstige fiscale maatregelen. Aan die incentives raken zou veel onzekerheid creëren en indirect onze concurrentiepositie aantasten.”

PL: “Ons sociaal model scoort uitstekend in de OESO-rankings. Je vindt maar weinig landen waar het welzijn van de burgers zo hoog ligt. Benchmarken we onze economische groei, dan doorstond ons land de crises relatief goed. Volgens de vooruitzichten van het Federaal Planbureau evolueerden we van -5,4% in 2020 ten tijde van de coronapieak naar +1,3% in 2024. Dat komt onder meer door de automatische loonindexering waarmee we koopkracht en dus consumptie konden genereren. In andere landen werd die door de torenhoge inflatie veel meer uitgehouden.”

Toch beschouwt het VBO dat automatische systeem als een van 's lands grootste kwetsbaarheden?

ER: “Door de stijging van de energieprijzen in combinatie met onze loonindexering zijn onze loonkosten in de periode 2022-2023 met meer dan 15% gestegen. Op die manier groeide de historische loonkostenhandicap van België van minder dan 10% in 2021 naar ongeveer 15% in 2023. Een uur arbeid in België kost nu gemiddeld 6 euro meer dan in onze drie buurlanden: gemiddeld 43 euro per uur in België tegenover gemiddeld 37 euro per uur in de drie buurlanden. Die automatische indexering zet de concurrentiekracht

van onze Belgische bedrijven al decennialang geregeld onder druk. Bovendien zijn we zo minder aantrekkelijk voor nieuwe buitenlandse investeringen en remt het de jobcreatie af.”

KOOPKRACHT vs. CONCURRENTIEKRACHT

PL: “Ook al scoort ons land goed op belangrijke macro-economische indicatoren, we mogen niet blind zijn voor de indicatoren van de tweede linie en de tweede-ronde-effecten¹. Daar zie je dat we een deel van ons welzijn kopen op krediet en dat vertaalt zich in een tekort in de overheidsfinanciën. De automatische indexatie mag dan wel een positief effect hebben op de koopkracht, het ondermijnt het concurrentievermogen. Dat effect is vandaag al voelbaar en zal in de komende maanden en jaren nog sterker worden.”

GV: “Met die belangrijke nuance dat we dankzij de loonnormwet van 96 de loonkosten binnen de perken houden en zo een structureel concurrentiekrachtverlies kunnen vermijden. Dat verlies is vooral een verhaal van timing. Omdat onze buurlanden geen automatische indexering kennen en pas met vertraging – na onderhandelingen met vakbonden – de lonen aanpassen, stijgen de Belgische lonen sneller en ontstaat er een loonkostenhandicap. Maar er komt een inhaalbeweging bij de buurlanden, ook daar zullen de lonen opnieuw stijgen. Net om die tussenperiode van concurrentiekrachtverlies op te vangen, keurde de regering in de eerste helft van 2023 één miljard euro tijdelijke lastenverlaging goed. Daarnaast legden we de loonnorm voor de periode 2023-2024 vast op 0%.”

ER: “Econometrische analyses tonen aan dat een verzwakte competitiviteit in de eerste drie jaar erna een significante impact heeft op zowel onze binnen- als buitenlandse marktaandeelen. De signalen die de chemie, de textiel- en de voedingsnijverheid vandaag uitsturen, zijn tekenend. We moeten vermijden dat we voor een segment van onze producten niet langer concurrentieel kunnen produceren, want dat betekent banenverlies voor een groep mensen die niet actief zijn in de hoogtechnologische niches waar we wel standhouden. De veerkracht van bedrijven is niet oneindig oprekbaar. Grote schokken in de kostenstructuur kunnen op termijn zelfs de concurrentiekracht van onze sterproducten aantasten. Maar dat onderliggend probleem wordt vandaag helaas maar al te vaak overstemd door het koopkrachtmantra.”

PL: “Het grootste nadeel van de automatische loonindexering is het feit dat het in geen enkel ander land bestaat – op het Groothertogdom Luxemburg na. Dat vormt een grote kopzorg voor het monetair beleid vanwege het risico op de negatieve inflatie-loonspiraal.”

¹ Tweede ronde-effecten: dat betekent dat bedrijven de dure energie en de dure grondstoffen gaan doorrekenen in hun prijzen, maar ook de hogere loonkosten die dan weer het gevolg zijn van eerdere inflatie.

Vermenigvuldig de contactpunten om jong talent aan te trekken

Generatie Z is opgegroeid met hun smartphones in de hand. De aanpak om jong talent te rekruteren moet dan ook aangepast zijn aan dit gediversifieerde gebruik van communicatiemediën. Werkgevers moeten een marketingstrategie ontwikkelen om hun doel te bereiken. Hierbij is het belangrijk om te variëren in kanalen en content om je boodschap over te brengen.

Hieronder volgen enkele belangrijke elementen van een innovatieve en gediversifieerde aanpak om potentiële kandidaten van generatie Z effectief te bereiken.

Boost je employer brand door een continue aanwezigheid op sociale netwerken

Generatie Z is heel actief op sociale media en logt 2,55 uur per dag in. Hun favoriete platforms zijn Instagram, Facebook Messenger, Snapchat, YouTube en TikTok. Als werkgevers zich willen onderscheiden van de massa en een aantrekkelijk en geëngageerd employer brand willen creëren, moeten ze voortdurend aanwezig zijn op deze verschillende platforms

Hier volgen enkele tips voor een consistente en aantrekkelijke online aanwezigheid:

- Op Instagram en TikTok: dompel je onder in het dagelijkse leven van je bedrijf en plaats video's en reels online die onthullen wat er zich achter de schermen van het bedrijf afspeelt, getuigenissen van werknemers, dagelijkse activiteiten, enz.
- Op Facebook: maak gesponsorde content die informatief is en toegevoegde waarde biedt voor je doelgroep.

Rekruteren door vacatures te plaatsen via verschillende kanalen

- Rubriek "Jobs" op de website:

Om jong talent te bereiken, moeten vacatures op de website van het bedrijf authentiek en transparant zijn: de inhoud van de vacature moet zo gedetailleerd mogelijk zijn. Opgelet: "fake cool" en greenwashing worden onmiddellijk opgemerkt!

- Job boards en gespecialiseerde platforms: Naast de traditionele rekruteringsplatforms voor

alle doelgroepen, is Student.be dé referentie voor het rekruteren van jong talent. Met een community van 350.000 leden over het hele land plaatst Student.be elke dag honderden stages, studentenjobs en starterjobs online en ontvangt dagelijks 1.700 sollicitaties. Student.be verzorgt ook online marketingcampagnes voor werkgevers, zoals e-mailings en reclamebanners gericht op het Gen Z-publiek.

- Fysieke aanwezigheid op campus: Om studenten en juniorprofielen te bereiken in hun regio, is een aanwezigheid op de campus via posters en flyers een extra troef. Student.be organiseert campagnes op de campussen van hogescholen en universiteiten in heel België.

De voordelen van een multichannelaanpak

De multichannelaanpak is bedoeld de jongeren te bereiken waar ze het meest actief zijn. Door je als bedrijf aan te passen aan de communicatievoorkeuren van Gen Z, ontstaat er een sterkere band tussen het bedrijf en de potentiële talenten. Belangrijk is wel dat de gedeelde content authentiek is en interessant voor de jongeren zoals informatie over de bedrijfscultuur, carrièremogelijkheden en getuigenissen van werknemers.

Als je vragen hebt, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen!

Contact

Héloïse Loumays
Business Development
Manager bij Student.be
heloise@student.be
+32 479 54 58 19

Dat er een inhaalbeweging komt, akkoord. Maar bij een buitennormale inflatie – hoger dan pakweg 4% – kan de kloof mijns inziens nooit helemaal worden dichtgereden. Het mechanisme doet zijn werk om grote schokken op te vangen, maar op een bepaald kantelpunt wordt het automatisme een probleem. Dat kunnen we vermijden door een pauze of een plafond in te lassen (lees de inzet ‘Automatische loonindexering plafonneren?’).”

Competitiviteit draait dus om meer dan alleen loonkost?

GV: “Klopt. Onze topositie in O&O en innovatie is een belangrijke motor. Maar de regering De Croo bracht nog andere systemen in stelling om het concurrentievermogen van onze bedrijven te vrijwaren. In 2020, volle coronacrisis, investeerde de overheid 4 miljard in tijdelijke werkloosheid. En in 2021 nog eens 1,7 miljard euro. De beslissing om twee kerncentrales langer open te houden, zal helpen om de energieprijzen in ons land competitief te houden en de energiebevoorrading te verzekeren.”

ER: “Ere wie ere toekomt, de beslissing om twee kerncentrales langer operationeel te houden, is inderdaad belangrijk voor onze concurrentiekracht. Nu kunnen we de energiebevoorrading en -prijs onder controle houden, ook als er geen zon schijnt of wind waait. Dat is een must, wil je als energie-intensief bedrijf nog concurreren met pakweg de Amerikaanse industrie die tot vier keer minder betaalt voor zijn energie.”

PL: “Binnen een economie met heel hoge loonkosten is het in ‘s lands belang om die economie te sturen in de richting van producten met een hoge toegevoegde waarde. Want daar spelen arbeidskosten een minder doorslaggevende rol in de prijssetting.”

België heeft 10% meer primaire uitgaven dan andere landen. Wat doen we verkeerd?

ER: “Met minder overheidsbeslag slagen de landen rondom ons er wel in om zich efficiënt te organiseren. 54% van het bbp primaire uitgaven voor alle overheden in ons land blijft een belangrijke kopzorg. Laat ons daarom zoveel mogelijk inefficiënties traceren en afbouwen en de overheid wat afslanken. Alle kleintjes tellen om alvast de belastingdruk te helpen verminderen.”

TABOE vs. NOODZAAK

Wat zijn behalve het herstel van het concurrentievermogen andere grote uitdagingen voor de Belgische economie in het komende decennium? De dynamisering van de arbeidsmarkt en het halen van de 80%-werkgelegenheidsgraad?

ER: “Niet iedereen kan aan de slag in de hooginnovatieve sectoren en jobs. Net die groep van mensen zijn we tegen een hoog tempo aan het verliezen, terwijl ze even waardevol en broodnodig zijn om onze economie draaiende en onze welvaart op peil te houden. Door o.a. de ontgoochelende activiteitsgraad van laaggeschoolden bereiken we vandaag maar een tewerkstellingsgraad van 72,8% (maart 2023). Toch blijven er 190.000 vacatures moeilijk in te vullen. Het is dus alle hens aan dek om zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen, niet alleen de werklozen. Als je weet dat er in ons land meer dan 450.000 langdurig zieken zijn, dan is ook de re-integratie van die groep cruciaal. De oplossingen zijn niet eenvoudig. Maar het gezond verstand vertelt dat activering ook betekent preventief en vroegtijdig maatregelen nemen. Waarom kunnen alle betrokken actoren – werkgever en werknemer, artsen, arbeidsbemiddelingsdiensten enzovoort – geen pact sluiten waarbij elkeen verantwoordelijk is actie te ondernemen bij een langdurige ziekte?”

PL: “Ik zie geen enkele gegronde verklaring waarom mensen in België dommer of zieker zouden zijn dan in andere landen. Als andere landen de mensen kunnen activeren, waarom kunnen wij dat dan niet? Omdat er onderliggend mechanismen spelen die moeten worden gecorrigeerd. En omdat we de aanpak laten verzanden tot een ‘wie gaat dat betalen’-discussie. In fine gaat het over het genereren van meer welvaart, en dat kan niet zonder een hogere tewerkstellingsgraad. Er is geen alternatief, tenzij we elke begrotingsopmaak opnieuw willen blijven kibbelen over wie wat moet betalen om dat doel te bereiken.”

“HET
CONCURRENTIE-
KRACHTPROBLEEM
RECHTTREKKEN
MOET EEN
PRIORITEIT
WORDEN VOOR
DE VOLGENDE
REGERING”

Edward Roosens
Chief economist VBO

GV: “Dé hefboom om de vergrijzing op te vangen en onze pensioenen betaalbaar te houden zonder de begroting te laten ontsporen, is inderdaad zoveel mogelijk mensen aan de slag krijgen. Je kunt natuurlijk ook de belastingen verhogen of de sociale uitkeringen verlagen, maar daar is weinig animo voor. Mensen activeren kun je doen door ze enerzijds financieel te prikkelen zodat werken lonender wordt. Anderzijds door in te zetten op niet-financiële prikkels, zoals opleiding en vorming, meer flexibiliteit, cultuur, taal,... Vooral voor mensen met een lagere scholing of migratieachtergrond zijn dat de obstakels waardoor ze moeilijk vaste voet krijgen op de arbeidsmarkt. Intussen maakt de huidige regering werk van de verdere responsabilisering van huisartsen, ziekenfondsen, werkgevers en werknemers. Dat begint vruchten af te werpen. De uitgaven in de arbeidsongeschiktheid stijgen nog wel, maar minder snel. Ten slotte is het van belang dat alle regio’s samen de geografische arbeidsmobiliteit in ons land stimuleren. Het kan niet dat de taalgrens ook een ‘werk grens’ is.”

Idem dito voor arbeidsmigratie uit het buitenland?

GV: “Dat mag zeker geen taboe zijn. We moeten er wel over waken dat we die profielen aantrekken waar ons land echt nood aan heeft en afwegen of die hier tijdelijk of permanent aan de slag moeten gaan. Tegelijk mogen we geen braindrain in het land van herkomst creëren. Het moet een win-winverhaal blijven voor alle betrokken partijen en landen.”

ER: “Wij zijn ervan overtuigd dat we zonder een slimme en soepele economische migratie onmogelijk de tekorten op de arbeidsmarkt zullen kunnen ondervangen. Ons land moet aantrekkelijker worden voor buitenlands talent.”

Nog zo’n taboe: moeten we de werkloosheidsuitkeringen beperken in de tijd?

ER: “We zijn het enige land waar de uitkering onbegrensd is in de tijd. Dat is, volgens mij, een verkeerd signaal omdat het mensen aanzet een leven lang in een soort overlevingseconomie vast te blijven hangen. Het VBO pleit ervoor om de werkloosheidsuitkeringen af te bakken tot twee jaar. Wie dan nog werkloos is, komt onder de bevoegdheid van het Gewest waar men woont. Op dat moment wordt ook het bijbehorende federale RVA-budget naar de gewesten overgeheveld. Ten slotte zouden we het huidige, complexe en onwerkbaar systeem van actieve, passieve en aangepaste beschikbaarheid willen afschaffen. Laat de gewesten bepalen hoe ze dat willen aanpakken.”

Hoe moet het beleid van een komende regering er in grote lijnen uitzien om al die uitdagingen adequaat aan te pakken?

GV: “In 2023 zette de huidige regering al heel wat belangrijke stappen in de goede richting. Denk maar aan de budgettaire inspanning van vijf miljard die we voor 2024 beslisten, het pensioenakkoord dat we bereikten, het akkoord dat we met Engie sloten over de verlenging van twee nucleaire centrales, de loonnorm die we op 0% hebben gezet,... Als de volgende regering hierop verderbouwt, zal de concurrentiekracht zich herstellen, het begrotingstekort verder worden afgebouwd en de tewerkstellingsgraad toenemen. Laat ons hopen dat er niet opnieuw 500 dagen en kostbare tijd verloren gaan om een nieuwe regering te vormen. Een goed regeerakkoord onderhandelen vergt tijd, maar er zijn limieten.”

ER: “Er zijn inderdaad stapjes in de goede richting gezet. Maar de stappen van de volgende regering mogen gerust wat groter zijn. Het concurrentiekrachtprobleem rechtekken moet een prioriteit worden voor de volgende regering.”

PL: “Een goed draaiende economie heeft bovenal nood aan stabiliteit en consistentie. Het beleid moet collectieve keuzes maken richting economische groei. Wat sommigen ook beweren, economische groei is fundamenteel om de welvaart minstens op peil te houden. Geef de bevolking perspectief, een doel. Ook al is dat niet altijd even vrolijk. De invoering van de euro was destijds ook niet evident, maar het gaf de mensen tenminste duidelijkheid en houvast. Eensgezindheid over de principes en de langetermijnvisie vormen de basis voor een resultaatgericht beleid. Dit gaat niet om het binnenrijven van zoveel mogelijk partijpolitieke prijzen, maar om een collectief gedragen project in het belang van de grootste gemene deler.” □

AUTOMATISCHE LOONINDEXERING PLAFONNEREN?

De grote inflatieschok leidde door de automatische indexering tot exploderende loonkosten en dus een grotere loonkostenhandicap t.o.v. onze drie buurlanden. De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) raamt die handicap op bijna 3% in 2023, maar verwacht een verbetering richting 1,7% in 2024. Het gevolg is echter een nog altijd verzwakte concurrentiekracht, waarvan de impact nog jaren zal aanslepen.

“Kunnen we de automatische indexering niet plafonneren”, vraagt **Philippe Ledent** zich af, “en overgaan tot een loononderhandeling zodra een bepaald aantal verhogingen boven de spilindex is bereikt? Zo worden alle sociale partners voor hun verantwoordelijkheid

gesteld en kunnen we vermijden dat de loonkostenhandicap ontspoord, dat het concurrentievermogen structureel verzwakt en dat er in fine jobs verloren gaan.”

Op die manier kan er nog altijd worden onderhandeld over een nominale loonsverhoging- of matiging (bovenop de al toegekende loonindexering) en ontcrachten we tegelijk de foute en frustrerende perceptie zoals in 2023. Toen schreeuwden de vakbonden moord en brand omdat door de 0%-loonnorm de werkgevers hun werknemers zozegged niets gunden.

Edward Roosens: “In Nederland en Duitsland evalueert men de situatie en onderhandelen de sociale partners met gezond verstand hoe ze een koopkrachtverlies op een voor iedereen haalbare manier kunnen compenseren.”

Let's Talk |||| voor een beter België

Horizon België 2030 is geen verkiezings-slogan, maar een toekomstplan van het **Verbond van Belgische Ondernemingen**. Waar willen we staan met ons land in **2030**? Hoe kunnen we samen – bedrijfswereld en politiek – een beter België realiseren?

We kijken de toekomst van ons land diep in de ogen tijdens **Let's Talk Elections**, stevige debatten met verschillende partijvoorzitters in aanloop naar de verkiezingen. Te bekijken op **Kanaal Z**, ons **YouTube-kanaal** en te beluisteren in de **VBO FEB-podcast 'Let's Talk Elections'** op **Spotify** en **Apple Podcasts**.

Bart De Wever N-VA

04.12

Maxime Prévot Les Engagés

11.12

Tom Ongena Open VLD

18.12

François De Smet DéFI

25.12

Sammy Mahdi CD&V

01.01

Jean-Marc Nollet Ecolo

08.01

Jeremie Vaneekhout Groen

15.01

Georges-Louis Bouchez MR

22.01

Melissa Depraetere Vooruit

29.01

Paul Magnette PS

Het debat kon nog niet worden bevestigd. We houden u op de hoogte via onze verkiezingswebsite horizon2030.be.

THEMA'S

Beste lezer,

Graag houden we voor u in REFLECT ook de vinger aan de pols van de actualiteit. In elke uitgave krijgt u een overzicht van voor het bedrijfsleven belangrijke thema's die onze experts nauw en secuur aansturen, onderhandelen en opvolgen op zowel economische, sociale, juridische als fiscale domeinen.

In de nu volgende bladzijden van REFLECT vindt u een selectie van dossiers waarop onze experts vandaag actief zijn om de belangen van onze lidfederaties en de aangesloten bedrijven maximaal te behartigen, dit zowel op federaal, Europees als internationaal niveau.

Per thema krijgt u een status van het dossier, de positionering van het VBO en lichten we ook de 'next steps' toe. Op die manier hebt u een 360°-kijk op dossiers met een mogelijke belangrijke impact op uw business.

Een totaaloverzicht van alle dossiers en thema's die onze experts opvolgen, vindt u op www.vbo.be (Actiedomeinen).

32

COMPETITIVITEIT

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven publiceert zijn Verslag Werkgelegenheid-Concurrentievermogen 2023

33

VERVOER

Herziening van de richtlijn 'afmetingen en gewichten'

34

ACTIVERING

'Zones zonder werkloosheid' maken hun debuut in België - waarom en voor wie?

35

GDPR

De GBA publiceert een checklist voor het correcte gebruik van cookies

36

DIGITALE ECONOMIE

De toekomst van digitalisering in Europa

DE CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN PUBLICEERT ZIJN VERSLAG WERKGELEGENHEID-CONCURRENTIEVERMOGEN 2023

Eind oktober 2023 publiceerde de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) naar jaarlijkse gewoonte zijn Verslag Werkgelegenheid-Concurrentievermogen (VWC), dat dit jaar gewijd is aan de inflatiecrisis en de gevolgen ervan.

Algemene mondiale inflatie ...

De CRB begint door erop te wijzen dat we in 2022 werden getroffen door een inflatoire periode met een omvang die we sinds de jaren zeventig niet meer hebben gezien. Het ging niet om een louter Belgisch fenomeen, de hele wereld werd getroffen. Vervolgens identificeert de CRB in zijn verslag de oorzaken van die inflatie: eerst en vooral de stijging van de prijzen van energieproducten, en vervolgens de stijging van de prijzen van (zowel bewerkte als niet-bewerkte) voedingsmiddelen, diensten en niet-energetische industriële goederen. Net zoals in de meeste Europese landen was de energie-inflatie in België vooral toe te schrijven aan de stijging van de gasprijs (en de elektriciteitsprijs, aangezien de twee met elkaar verbonden zijn) op de Europese groothandelsmarkten. Die stijging van de gasprijs is op haar beurt te wijten aan de hoge vlucht van de economische activiteit in China (1), de stijging van de CO₂-prijs (2), opslagniveaus onder de seizoensnormen (3) en, last but not least, een kleiner aanbod van aardgas via pijpleidingen als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne en de bijbehorende sancties (4).

... maar een hogere inflatie in België en Nederland dan in Frankrijk en Duitsland

De inflatie in 2022 was hoger in België en Nederland dan in Frankrijk en Duitsland. Volgens de CRB is dat voornamelijk te verklaren door verschillen in de stijging van de gas- en elektriciteitscomponent van de consumptieprijzenindex. Het aandeel vaste (elektriciteits- en gas-)contracten in België is kleiner dan in de buurlanden en als er een vast contract is, loopt dat vaak over een kortere periode (meestal 1 jaar), terwijl vaste contracten in Duitsland

vaak 2 tot 3 jaar of zelfs langer lopen. Ten tweede vormen de indexeringsparameters voor de variabele contracten (frequenter indexering in België) en de verschillende regelgevende kaders in verschillende landen een verklaring voor de verschillende effecten op de energieprijzeninflatie. In Frankrijk ten slotte werd een tariefschild ('bouclier tarifaire') ingevoerd, dat mogelijk wordt gemaakt door de bijzondere organisatie van de Franse elektriciteitsmarkt en dat tot gevolg had dat de gas- en elektriciteitsprijzen werden geplafonneerd.

Wat waren de gevolgen voor de Belgische huishoudens, overheden en ondernemingen? De huishoudens werden goed beschermd tijdens de inflatoire periode dankzij het systeem van automatische indexering van inkomens uit arbeid en sociale overdrachten enerzijds en extra eenmalige overheidsmaatregelen anderzijds. De situatie van de overheden is erop achteruitgegaan, niet omwille van de steunmaatregelen van de huishoudens, maar eerder als gevolg van een structureel tekort (waarbij de lopende uitgaven structureel hoger zijn dan de inkomsten). Voor de bedrijven is de economische situatie tot slot aanzienlijk verslechterd en zullen er in de toekomst onvermijdelijk aanpassingen nodig zijn. □

Contact
Edward Roosens
 Chief Economist en
 Executive Manager
Christophe Ernaelsteen
 Competentiecentrum
 Economie & Conjunctuur
ce@vbo-feb.be
Alice Defauw
 Competentiecentrum
 Werk & Sociale zekerheid
ald@vbo-feb.be

OPZOEKEN OP VBO.BE
 "Verslag Werkgelegenheid-
 Concurrentievermogen"

DE ECONOMISCHE SITUATIE VOOR DE BEDRIJVEN IS AANZIENLIJK VERSLECHTERD EN ER ZULLEN IN DE TOEKOMST ONVERMIJDELIJK AANPASSINGEN NODIG ZIJN.

HERZIENING VAN DE RICHTLIJN 'AFMETINGEN EN GEWICHTEN'

Vervoer maakt het vrije verkeer van goederen binnen de EU mogelijk en is dus een essentiële pijler van de interne markt. De kosten en efficiëntie van vervoersdiensten hebben een rechtstreekse invloed op handelsstromen, mobiliteit en het concurrentievermogen van Europese ondernemingen. In 1996 werd de richtlijn 'afmetingen en gewichten' voor zware bedrijfsvoertuigen aangenomen. Die richtlijn was erop gericht de werking van de interne markt te verbeteren en tegelijkertijd de verkeersveiligheid te waarborgen en schade aan de infrastructuur te voorkomen. In 2015 en 2019 werd de richtlijn aangepast teneinde intermodaal vervoer te bevorderen en de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen.

Verschillen tussen de lidstaten in zowel de interpretatie als de omzetting van de Europese richtlijn hebben het wegvervoer echter minder efficiënt gemaakt en de werking van de interne markt belemmerd. Dat is vooral merkbaar bij grensoverschrijdend goederenvervoer, door de verschillende vereisten in verband met het gewicht en de afmetingen voor specifieke voertuigen en voertuigcombinaties.

Een bekend voorbeeld is het probleem van de grensovergang tussen België en Frankrijk. Frankrijk staat alleen vrachtwagens met een maximaal toegelaten massa van 40 ton toe om de grens over te steken, terwijl het op het eigen grondgebied het verkeer van vrachtwagens van 44 ton toestaat, net zoals dat ook in België het geval is.

Op 11 juli 2023 stelde de Europese Commissie een wijziging van richtlijn 96/53/EG voor met een aantal doelstellingen:

- Extra gewicht toestaan voor voertuigen die gebruikmaken van emissievrije technologieën.
- Het gebruik van meer aerodynamische cabines en andere energiebesparende apparatuur aanmoedigen.
- Het gebruik van zwaardere en langere voertuigen in grensoverschrijdend verkeer, wat momenteel in sommige lidstaten is toegestaan, verduidelijken.
- Intermodaal vervoer aanmoedigen.

Het VBO verwelkomt de herziening van de richtlijn 'afmetingen en gewichten'. Onder meer het voorstel om het maximale gewicht (MTM) voor internationaal verkeer op 44 ton vast te stellen wanneer grenslidstaten zelf al een maximaal gewicht van meer dan 40 ton in hun nationale wetgeving hebben opgenomen, juicht het toe. De richtlijn voorziet echter in een termijn van twee jaar voor de omzetting in nationaal recht, wat lang is als het de bedoeling is om de rem op de interne markt weg te nemen. Nog verbazingwekkender is dat de Commissie de mogelijkheid voorziet om die concurrentievervalsing na 2032 opnieuw in te voeren voor voertuigen die niet emissievrij zijn. Dat is voor ons onbegrijpelijk.

Het VBO heeft ook verdere opmerkingen over het gebrek aan samenhang tussen de alternatieve en neutrale brandstoffen in de richtlijn 'afmetingen en gewichten' en die in de richtlijn betreffende hernieuwbare energie, over de maximale lengtes, de Europese modulaire systemen en het gewicht van autobussen of autocars. □

Contact
Margaux Rouzeeuw
Competentiecentrum
Energie, Klimaat
& Mobiliteit
mr@vbo-feb.be

OPZOEKEN OP VBO.BE
"Richtlijn afmetingen
en gewichten"

EEN OMZETTINGSTERMIJN VAN TWEE JAAR IS LANG ALS HET DE BEDOELING IS OM DE REM OP DE INTERNE MARKT WEG TE NEMEN.

'ZONES ZONDER WERKLOOSHEID' MAKEN HUN DEBUUT IN BELGIË WAAROM EN VOOR WIE?

Op voorstel van de minister van Werk overweegt de regering om in België 'zones zonder werkloosheid' in te voeren. Het experiment komt uit Frankrijk, waar het in 2016 werd uitgerold. Onze minister vond het een interessant idee en wilde het naar België brengen, met enkele aanpassingen die, zoals dat gaat bij copycats, de originele versie sterk vervormen.

Het doel is om jobs op maat te creëren voor langdurig werkzoekenden, mensen met een handicap die een vervangingsinkomen ontvangen en leefloners, die op die manier een deel van hun uitkering kunnen combineren met een beroepsinkomen. Het arbeidscontract is gebaseerd op de behoeften, eisen, bekwaamheden en vaardigheden van de uitkeringsgerechtigde. Het is ook de uitkeringsgerechtigde die de duur kiest van de prestaties die hij wil leveren.

Om deel te kunnen nemen aan het programma moeten bedrijven/werkgevers erkend worden en lokale diensten aanbieden die voorzien in maatschappelijke behoeften waaraan (nog) niet wordt tegemoetgekomen. We hebben het over sociale kruideniers, horeca op basis van onverkochte producten, naaiateliers, onderhoudswerk, tuinieren ...

Het plan roept een aantal punten van kritiek op, waaronder de volgende:

- Dit soort maatregel moedigt een terugkeer naar duurzaam werk niet aan. Ondanks de erkenning van het recht op tien dagen opleiding, is er geen garantie dat de werkzoekende (of uitkeringsgerechtigde) zich zal inschrijven voor een re-integratietraject om gerichte vaardigheden te verwerven die kunnen worden overgedragen naar andere beroepen. De regeling lijkt dus meer op een aanvullend inkomen voor uitkeringsgerechtigden.
- De maatregel is gebaseerd op het opzetten van diensten door overheidsbedrijven of sociale ondernemingen, terwijl de privésector de beste vector blijft voor de integratie op de arbeidsmarkt. Bovendien kunnen dat soort diensten al worden geleverd door privéondernemingen en -personen.
- Daarnaast bevat het plan een regeling die sterk lijkt op de reeds bestaande maatregelen. Waarom evalueren, vereenvoudigen en harmoniseren we de bestaande regelingen niet voordat we een nieuwe toevoegen?
- De activering en re-integratie van (al dan niet langdurig) werkzoekenden is een gewestelijke bevoegdheid. De gewesten hebben de afgelopen jaren dan ook een

David Rozenblum

aantal regelingen ontwikkeld om werkzoekenden te ondersteunen. Moeten we een federale laag toevoegen aan de bestaande regelingen?

- Verder zou het interessant zijn geweest als de minister de tijd had genomen om de verschillende analyses en kritieken van het Franse experiment door te nemen. De werkelijke kosten voor de maatschappij van het implementeren van dit soort contract is een van de valkuilen die door de Franse Algemene Inspectie van Financiën werd aangehaald. Het is dan ook verwonderlijk dat de federale regering geen budget heeft uitgetrokken voor die regeling.
- Tot slot wil de minister een hybride juridisch statuut creëren, waarbij de arbeidsovereenkomst van de werkzoekenden in kwestie 'lijkt' op een arbeidsovereenkomst, zonder afhankelijk te zijn van het toepasselijke wettelijke kader, door bepaalde aspecten van dat kader af te zwakken en 'à la carte' de wettelijke stelsels te kiezen die op die werknemers van toepassing zullen zijn.

Het VBO vindt het dringend nodig om de kwaliteit en efficiëntie van arbeidsbemiddelingsdiensten te verbeteren om ervoor te zorgen dat werkzoekenden en inactieven zo snel mogelijk terugkeren naar het traditionele arbeidscircuit.

In dat opzicht is een investering door de overheid in een coherent beleid van (re-)integratie op de arbeidsmarkt, gebaseerd op geïndividualiseerde ondersteuning van werkzoekenden op basis van hun feitelijke inzetbaarheid, een duurzamer antwoord dan flauwe afkooksels van zeer gerichte experimenten zoals die in Frankrijk. □

Contact
David Rozenblum
Marie-Noëlle Vanderhoven
Competentiecentrum
Werk & Sociale zekerheid
dr@vbo-feb.be
mrv@vbo-feb.be

OPZOEKEN OP VBO.BE

■ "Zones zonder werkloosheid"

**DE KWALITEIT EN
EFFICIËNTIE VAN
ARBEIDSBEMIDDELINGS-
DIENSTEN MOET
DRINGEND
WORDEN VERBETERD.**

Marie-Noëlle Vanderhoven

DE GBA PUBLICEERT EEN CHECKLIST VOOR HET CORRECTE GEBRUIK VAN COOKIES

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) heeft een checklist gepubliceerd om organisaties te helpen om hun cookiepraktijken in overeenstemming te brengen met de huidige regelgeving. De GBA beschouwt cookies in 2023 dan ook als een prioritaire bezorgdheid.

Ter herinnering: cookies zijn 'minibestanden' die kunnen worden geplaatst op een apparaat dat is verbonden met het internet, zoals een computer, telefoon, tablet of smart-tv. Cookies kunnen worden gebruikt om informatie te verzamelen of op te slaan over onder meer het gedrag van bezoekers op een website, over de taal die ze gebruiken, hun interesses en hun consumptiepatronen.

Beheerders van websites of mobiele applicaties die cookies willen installeren en/of lezen op apparaten die met het internet zijn verbonden, moeten op een duidelijke en eenvoudige manier uitleggen hoe cookies functioneren en waarom zij die cookies plaatsen en lezen. Verwerkingsverantwoordelijken worden daarom opgeroepen om een uitgebreid, duidelijk, transparant en gemakkelijk te begrijpen cookiebeleid te hebben.

Het is daarbij essentieel dat de toestemming van de bezoeker/internetgebruiker het resultaat is van een duidelijke actieve en geïnformeerde handeling en dus gebaseerd is op een duidelijke toelichting.

Vorig jaar publiceerde de European Data Protection Board (EDPB) een verslag met voorbeelden van niet-conforme praktijken met betrekking tot cookiebanners.

- De EDPB herhaalde dat vooraf aangevinkte vakjes geen geldige toestemming vormen zoals bedoeld in de GDPR of ePrivacy-richtlijn, ongeacht het niveau van de banner waarin het aan te vinken vakje is opgenomen.
- Bepaalde websites beroepen zich op het gerechtvaardigde belang en niet op toestemming voor de verdere verwerking van gegevens na het plaatsen of lezen van cookies. In het EDPB-verslag wordt erop gewezen dat het gerechtvaardigde belang geen rechtsgrond kan vormen voor het plaatsen van cookies zelf, en dat als het plaatsen of lezen van cookies niet in overeenstemming is met de ePrivacy-richtlijn, de daaropvolgende verdere verwerkingen niet conform de GDPR kunnen zijn.
- De EDPB benadrukt het belang van een 'alles weigeren'-knop op hetzelfde niveau als de 'alles accepteren'-knop.

De meeste gegevensbeschermingsautoriteiten, waaronder de GBA, zijn van mening dat dat een inbreuk is en dat de gebruiker van een website tegelijkertijd de mogelijkheid moet hebben om het plaatsen of lezen van cookies op zijn apparaat te accepteren of te weigeren.

Om bedrijven te helpen bij het beheren van hun cookies, heeft de GBA op haar website een overzichtstool gepubliceerd waarin stap voor stap een aantal do's-and-don'ts in verband met cookies en soortgelijke trackingmechanismen wordt doorlopen.

De GBA wijst erop dat alleen strikt noodzakelijke cookies zijn vrijgesteld van toestemming en dat alle andere categorieën van cookies alleen mogen worden geplaatst en gelezen als de gebruiker er vooraf op een vrije, specifieke, geïnformeerde, ondubbelzinnige en actieve manier toestemming voor heeft gegeven.

De lijst met verplichtingen in de checklist is niet exhaustief. Het is een tool waarmee de GBA het correcte gebruik van cookies wil aanmoedigen. De cookieschecklist werd dus toegevoegd aan de GBA-toolbox voor verwerkingsverantwoordelijken, waarin onder andere al sjablonen voor het register van de verwerkingsactiviteiten, de checklist voor de DPO en een overzicht van de rechten van betrokkenen per rechtsgrondslag terug te vinden zijn. Op basis van deze nieuwe aanbevelingen valt te verwachten dat de GBA controles zal uitvoeren. In 2022 werden de nieuwswebsites nog door de inspectiedienst doorgelicht en aan zware sancties onderworpen.

Contact
Nathalie Ragheno
Eerste adviseur
Competentiecentrum
Recht & Onderneming
nr@vbo-feb.be

OPZOEKEN OP VBO.BE
"Correcte gebruik van cookies"

DE MEESTE GEGEVENS-BESCHERMINGS-AUTORITEITEN ZIJN VAN MENING DAT HET ONTBREKEN VAN EEN 'ALLES WEIGEREN'-KNOP EEN INBREUK VORMT.

DE TOEKOMST VAN DIGITALISERING IN EUROPA

Op maandag 4 december trok een belangrijk evenement de aandacht van de wereld van de digitale economie in Europa. Dat evenement, dat in nauwe samenwerking tussen het VBO en Agoria werd georganiseerd, vond plaats in het kader van een ministeriële vergadering van de D9+, aan de vooravond van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie.

De D9+ brengt de twaalf landen¹ samen die binnen de EU worden beschouwd als voortrekkers op het gebied van digitalisering. Die groep zal een sleutelrol spelen in het strategisch leiderschap en het opstellen van de digitale agenda voor Europa. Bovendien zijn de Europese verkiezingen in 2024 een kans om onze inspanningen op te drijven en prioriteiten te stellen om die doelstellingen te bereiken.

De tegenhanger van de D9+ aan de kant van de werkgeversorganisaties is de B9+. Die informele groep profileert zich als een belangrijke gesprekspartner voor de D9+-ministers.

Het programma, georganiseerd door B9+ (voormiddag) en D9+ (namiddag en avond), bood dus heel wat kansen op discussie en uitwisseling. Van de openingssessie tot het walkingdinner, over gespecialiseerde workshops en de vergadering van de D9+-ministers, kwamen een reeks belangrijke onderwerpen aan bod, zoals de toekomst van AI, cyberveiligheid, de 'unique single market', digitale infrastructuur en de verdieping van de Europese eengemaakte markt op digitaal gebied.

We geven u graag een samenvatting van de belangrijkste boodschappen die in de loop van de dag naar voren kwamen.

Het opzetten van een open en ambitieus Europees programma voor de digitale economie is een prioriteit. Samenwerking tussen overheden en de privésector moet worden aangemoedigd. De bedoeling is dat het beleid digitale bedrijven niet tegenwerkt, maar er net mee samenwerkt en dat het gebruik van AI op basis van 'big data' wordt bevorderd (met respect voor de privacy van de burgers). Dat omvat het stimuleren van de digitale vaardigheden van de beroepsbevolking door het opzetten van leerprogramma's (vaak ook buiten het formele onderwijs), het ontwikkelen van de digitale infrastructuur, het versterken van het

concurrentievermogen van bedrijven, het stimuleren van O&O en innovatie en het verstevigen van de cyberveiligheid.

Om daartoe te komen, moet er worden toegewerkt naar een wetgevend kader dat gunstig is voor innovatie, en dus gericht en proportioneel is. De verschillende Europese landen zullen de eventuele implementatie van die nieuwe regels beter op elkaar moeten afstemmen.

Tot slot is het van vitaal belang om de interne markt te verdiepen door een nieuwe strategie op te stellen die gericht is op het stimuleren van de groei van kmo's dankzij digitale technologie. Om dat te bereiken, moeten belemmeringen worden weggewerkt en moet de interoperabiliteit van bepaalde cruciale systemen (zoals e-invoicing) worden verbeterd, zonder de cyberveiligheid uit het oog te verliezen.

De B9+ presenteerde ook zijn belangrijkste standpunten over de AI Act. De groep benadrukt vooral de nood aan een evenwichtige aanpak van de risico's die AI-regelgeving zou kunnen inhouden voor innovatie.

Conclusie: het gecombineerde D9+- en B9+-evenement was een belangrijke gelegenheid voor de uitwisseling van informatie op het gebied van digitalisering voor de toekomst van Europa. De uitwisselingen tussen de verschillende partijen maken de weg vrij voor nauwere samenwerking bij het aangaan van uitdagingen en het benutten van kansen die de digitalisering biedt. □

Contact
Pauline de Marcken
Competentiecentrum
Economie & Conjunctuur
pdm@vbo-feb.be

OPZOEKEN OP VBO.BE
■ 'Digitale economie'
■ 'Toekomst van digitalisering in Europa'

¹ D9+-lidstaten: Ierland, België, Zweden, Denemarken, Portugal, Spanje, Nederland, Luxemburg, Finland, Estland, Polen, Tsjechië

HET OPZETTEN VAN EEN OPEN EN AMBITIEUS EUROPEES PROGRAMMA VOOR DE DIGITALE ECONOMIE IS EEN PRIORITEIT.

Dankzij het **Wallonia Conference Center Mons** is het organiseren van vergaderingen, seminars, privé- of professionele evenementen, feesten, concerten of recepties, in een volledig uitgerust amfitheater of in een intiemere ruimte, nog nooit zo eenvoudig geweest.

Het gebouw heeft **drie auditoria** die plaats bieden aan 100 tot 500 personen. Daarnaast biedt het **1.600 m² aan multifunctionele**, modulaire ruimtes: het Atrium, de Flex Room en het Forum, die plaats bieden aan maximaal 1.500 mensen.

Dankzij een partnerschap met het naburige Van der Valk Hotel Mons **** is de WCCM verantwoordelijk voor het boeken van het aantal benodigde kamers uit de 145 kamers die het hotel aanbiedt voor het succes van het evenement tegen voorkeursstarieven.

 Op een steenworp afstand van het station van Mons

 Vlakbij de snelwegen E19-E42

 Gratis ondergrondse parkeergarage met 150 plaatsen en 300 buitenplaatsen

 naast de Van der Valk Hotel Mons Congres & Spa

9 Avenue Mélina Mercouri - 7000 Mons • info@wccm.eu
+32.(0)65/39.02.07

SELECTIE VAN UITGEGEVEN EN NIET-UITGEGEVEN RECHTSPRAAK VAN ARBEIDSGERECHTEN EN -HOVEN

BESCHERMDE WERKNEMER

Wet 19 maart 1991 – Gerechtelijke ontbinding – Recht op variabele vergoeding

De gerechtelijke ontbinding op verzoek van een personeelsafgevaardigde is een ontslag in de zin van artikel 2 § 1, 2de lid, 2° van de wet ontslagregeling personeelsafgevaardigden, d.i. een beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer wegens feiten die een reden uitmaken die ten laste van de werkgever kan gelegd worden.

Als de ernstige wanprestatie van de werkgever die aanleiding gaf tot de gerechtelijke ontbinding geen dringende reden uitmaakt in de zin van artikel 18 van die wet, is het recht op de variabele vergoeding bepaald in artikel 17 § 1 afhankelijk van een geldig re-integratie verzoek.

Hof van Cassatie, 3 april 2023, JTT, 2023, 234

BESCHERMDE WERKNEMER

Vakbondsafgevaardigde – Paritair comité 311

Krachtens artikel 26 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 21 september 2015 gesloten binnen het paritair comité nr. 311 voor de grote kleinhandelszaken, kunnen leden van de vakbondsafvaardiging niet worden ontslagen om redenen inherent aan de uitoefening van hun mandaat, en moet de werkgever die voornemens is een vakbondsafgevaardigde om welke reden dan ook te ontslaan, in principe de in deze bepaling voorziene procedure respecteren.

Volgens artikel 28 is de werkgever een forfaitaire vergoeding verschuldigd als hij een vakbondsafgevaardigde ontslaat zonder deze procedure na te leven.

Uit deze bepalingen of uit enige andere bepaling van de collectieve arbeidsovereenkomst blijkt niet dat de bescherming voorzien door de voornoemde artikelen 26 en 28 zich zou uitstrekken tot de plaatsvervangende afgevaardigde zolang deze een effectieve afgevaardigde niet vervangt.

Door uit voornoemde bepalingen af te leiden dat de werknemer, plaatsvervangend vakbondsafgevaardigde,

zich in zijn eigen voordeel kan beroepen op de beschermingsbepalingen van de artikelen 26 en 28, zonder vast te stellen of hij een effectieve afgevaardigde vervangt, schendt het bestreden arrest deze bepalingen.

Hof van Cassatie, 15 mei 2023, N° S.22.0038.F, www.juportal.be

HANDELING GELIJKSTAAND MET BEËINDIGING

Eenzijdige wijziging van een essentieel bestanddeel – Functie en kostenvergoeding

De werkgever is vrij om het werk te organiseren zoals hij wil.

Hij kan de wijze waarop het werk is (i) georganiseerd en (ii) gecontroleerd wijzigen door een werknemer te promoveren naar een hogere plaats in de hiërarchie dan een andere werknemer, op voorwaarde dat hij niet op ingrijpende wijze een essentieel bestanddeel van de arbeidsovereenkomst wijzigt.

Een wijziging van de arbeidsplaats die voor de werknemer een verplaatsing van 10 kilometer met zich meebrengt, is geen ingrijpende wijziging.

Een werkgever kan de terugbetaling van kosten weigeren wanneer dat niet langer verantwoord is.

Dit maakt geen loon uit en dus evenmin een wijziging van een essentieel bestanddeel van de arbeidsovereenkomst.

Arbeidshof Luik, afdeling Luik, 28 februari 2023, JTT, 2023, 141

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST

Werkzekerheidsbeding voor bepaalde duur – Incorporatie in de individuele arbeidsovereenkomst

Het recht op een bijkomende morele schadevergoeding in geval van ontslag in een werkzekerheidsbeding die voorzien is in een collectieve arbeidsovereenkomst op ondernemingsvlak, wordt geïncorporeerd in de bestaande individuele arbeidsovereenkomsten.

De werknemer die ontslagen wordt nadat de cao heeft opgehouden uitwerking te hebben, heeft recht op die vergoeding.

Arbeidsrechtbank Gent (afdeling Gent), 9 januari 2023, JTT, 2023, 235

ZWARE FOUT

Begrip

De werknemer-taxichauffeur die met overdreven snelheid een ongeval veroorzaakt en hierbij vier everzwijnen aanrijdt met aanzienlijke schade aan de bedrijfswagen tot gevolg, begaat een zware fout in de zin van artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet.

Het is niet vereist dat de werknemer het feit en de schadelijke gevolgen ervan wilde veroorzaken. Het is een onopzettelijke maar dusdanig grove en extreme fout dat ze niet verschoonbaar is.

Bij de beoordeling is de omvang van de schade van geen belang.

Noch is het relevant of de werknemer ten gevolge van deze fout al dan niet om dringende reden werd ontslagen.

Het begrip zware schuld is immers niet identiek aan het begrip dringende reden.

Het rijgedrag van de werknemer moet des te meer als een zware fout worden beschouwd, nu de werknemer een professionele chauffeur was, wiens taak erin bestond om passagiers te vervoeren.

De werknemer is bijgevolg aansprakelijk voor de schade die hij door deze fout heeft veroorzaakt.

Arbeidshof Antwerpen (afdeling Hasselt), 9 november 2022, AR 2022/AH/19, in Nieuwsbrief Instituut Arbeidsrecht KU Leuven, 2023/6

AARD VAN DE ARBEIDSRELATIES

Ondergeschikt verband

De actieve vennoot is degene die niet alleen een deel van het kapitaal bezit en er de vruchten van plukt, maar ook een zelfstandige activiteit binnen de onderneming uitoefent met als doel het kapitaal dat hem gedeeltelijk toebehoort, te laten groeien.

De door partijen gegeven kwalificatie kan zodanig terzijde worden geschoven dat de betwiste arbeidsverhoudingen moeten worden getoetst aan de criteria bepaald door de programmawet van 27 december 2006.

Om te concluderen dat er sprake is van een gezagsverhouding in de zin van artikel 333 van de programmawet van 27 december 2006, moet de rechter onderzoeken of de elementen die worden aangevoerd ter ondersteuning van een gezagsverhouding een uitoefening van gezag laten blijken dan wel een mogelijkheid om het uitoefenen van gezag over de uitvoering van arbeid op grond van een

arbeidsovereenkomst die onderscheidt zich van de loutere uitoefening en mededeling van richtlijnen in het kader van een werkovereenkomst met zelfstandig karakter.

Het juridisch gezag bestaat uit het recht van de werkgever om bevelen te geven en controle uit te oefenen op de uitvoering van de gegeven bevelen, en uit de verplichting van de werknemer om de bevelen en instructies van de werkgever op te volgen.

Wanneer, afgezien van de organisatorische beperkingen die vereist zijn voor de werking van het bedrijf, enerzijds blijkt dat laatstgenoemde het recht had om aan haar medecontractanten de inhoud van hun werk, de uren van de prestaties, de criteria voor het vaststellen van de prijs van de te koop aangeboden producten en, aan de andere kant, dat de activiteit van de werknemers er toe neigden de beloningen te rechtvaardigen die uitsluitend gebaseerd waren op de professionele diensten die zij leverden onder de theoretische controle van de zaakvoerder, moet hieruit worden besloten dat de voorwaarden van de activiteit van de medecontractant onverenigbaar zijn met een onafhankelijke samenwerking.

Wanneer uit de verhoren van de werknemers van de 'dienstverleners' en die van de hoofdaandeelhouder blijkt dat de vennootschap met deze werknemers een onafhankelijke werkovereenkomst heeft gesloten die een pure fictie vormt, aangezien de voorwaarden voor de uitvoering ervan onverenigbaar blijken te zijn met de kwalificatie gegeven door de partijen bij hun overeenkomst, aangezien dienstverleners enerzijds geen of zelfs zeer weinig vrijheid hebben bij de organisatie van hun werk of bij het beheer van hun arbeidstijd, en anderzijds deze dienstverleners onderworpen zijn aan hiërarchische controle uitgeoefend door vertegenwoordigers van de vennootschap, moet de beslissing om deze werknemers te onderwerpen aan het socialezekerheidsstelsel voor werknemers worden bevestigd.

Arbeidshof Bergen, 17 mei 2023, JLMB, 2023/28

AARD VAN DE ARBEIDSRELATIES

Ondergeschikt verband – Werkende vennoten

Om te besluiten tot het bestaan van een gezagsverhouding in de zin van artikel 333 van de wet van 27 december 2006 moet de rechter nagaan of de door de eiser aangevoerde gegevens moeten worden gekwalificeerd als de uitoefening of de mogelijkheid tot uitoefening van gezag op de uitvoering van de arbeid zoals in een arbeidsovereenkomst, en of deze gezagsuitoefening onverenigbaar is met een gewoon toezicht of met het louter geven van instructies in het kader van een overeenkomst voor zelfstandige arbeid.

Arbeidshof Bergen, 8 februari 2023, JTT, 2023, 361

Contact

Antoine Vanden Abeele

Geassocieerd advocaat,
IUXTA Legal

avandenabeele@iuxta.legal
www.iuxta.legal

HET VBO ONDERNEEMT

DIPLOMATIEKE DAGEN 2023 ONTMOETING TUSSEN DIPLOMATEN EN ONDERNEMERS IN HET EGMONTPALEIS

In het kader van de Diplomatieke Dagen 2023 organiseerde het VBO, in samenwerking met de regionale werkgeversorganisaties Voka, UWE en Beci, een netwerkevenement voor de Belgische diplomaten en ondernemers in het prachtige Egmontpaleis in Brussel.

Panel geleid door René Branders (VBO-voorzitter), met Steven Cuypers (CEO Orfit Industries), Laurence Battaille (CEO Shayp) en Didier Malherbe (voorzitter van de raad van bestuur van BCI Pharma).

20/10/2023 INFOSESSIE CBAM

Op vrijdag 20 oktober werd een informatiesessie georganiseerd door het VBO en de Dienst Klimaatverandering van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, met deelname van de Belgische douane en de Europese Commissie. Het doel was om de bedrijfsweld en andere stakeholders voor te bereiden op de implementatie van de overgangsfase, die op 1 oktober 2023 van start ging.

14/11/2023 REGIONAAL DIRECTEUR VAN DE IAO VOOR EUROPA EN CENTRAAL- AZIË OP BEZOEK OP HET VBO

Beate Andrees, regionaal directeur van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) werd op 14 november 2023 ontvangen op het VBO. Het VBO is, aangezien het is aangesloten bij de International Organization of Employers (IOE), een actief lid van de IAO. Het is belangrijk dat IAO-vertegenwoordigers in direct contact staan met de nationale sociale partners.

22 TOT 24/11/2023

HET VBO VERWELKOMT DE COPRES 2023

Van 22 tot 24 november kwamen meer dan 35 nationale werkgeversorganisaties uit de Europese Unie, leden van de BusinessEurope-koepel, op uitnodiging van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) bijeen om van gedachten te wisselen in het kader van het komende Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, dat op 1 januari 2024 van start gaat. Ter gelegenheid van die bijeenkomst namen de leden van BusinessEurope de 'Brussels COPRES Declaration' aan, die met het oog op het voorzitterschap van de Raad van de EU werd gericht aan de Belgische overheden.

De uitnodiging van het VBO bood de verschillende Europese federaties de gelegenheid om deel te nemen aan rondetafelgesprekken in aanwezigheid van Catherine De Bolle, uitvoerend directeur van Europol, en Mircea Geoană, adjunct-secretaris-generaal van de NAVO.

Rondetafelgesprekken met Catherine De Bolle, uitvoerend directeur van Europol ...

© Koninklijk Paleis

De voorzitters van de nationale werkgeversorganisaties hadden ook een exclusieve ontmoeting met koning Filip in het Kasteel van Laken.

... en Mircea Geoană, adjunct-secretaris-generaal van de NAVO.

De eerste dag werd afgesloten met een galadiner in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in aanwezigheid van Paul Van Tighelt, vice-eersteminister en minister van Justitie, en verschillende hooggeplaatste beleidsmakers.

YOUNG TALENT IN ACTION 2023 BRUGGEN BOUWEN

SLOTEVENEMENT – CREATE YOUR FUTURE

Op maandag 13 november zakten meer dan 1.250 jongeren, bedrijfsleiders en onderwijsexperts af naar de Brusselse cultuurtempel BOZAR voor het slotevenement van de vijfde editie van het VBO-forum 'Young Talent in Action XXL'. Daar kregen de jongeren de kans om onder het goedkeurend oog van koningin Mathilde workshops, debatten en inspirational talks te volgen met bedrijfsleiders uit diverse sectoren. Een aantal jongeren zat zelfs exclusief met de koningin rond de tafel.

Tijdens het slotevenement was ook Jérémie Makiese – 'The Voice Belgique'-winnaar van 2021 – van de partij, onder meer als opwarmer voor de netwerkdrink waarbij jongeren en bedrijfsleiders elkaar ontmoetten voor een informele babbel.

YOUNG TALENT IN ACTION XXL ON TOUR

Tussen 2 oktober en 13 november organiseerde het VBO vier lokale evenementen in Luik, Wilrijk, Mons en Gent, met in totaal meer dan 2.000 deelnemers.

ONZE SECTOREN, ONZE PARTNERS!

We danken de volgende sectorfederaties oprecht voor hun steun en medewerking: Agoria, essencia, Federgon, Febelgra, Febelfin, Assuralia, Fevia, Fedustria, Creamoda, Comeos, Denuo en Embuild. Zonder hun waardevolle steun zou Young Talent in Action XXL niet mogelijk zijn geweest. Partners zoals zij bieden op deze manier een platform voor de groei en ontwikkeling van de volgende generatie professionals. Samen hebben we deuren geopend voor kansen en inspiratie en kijken we uit naar nog vele succesvolle samenwerkingen in de toekomst.

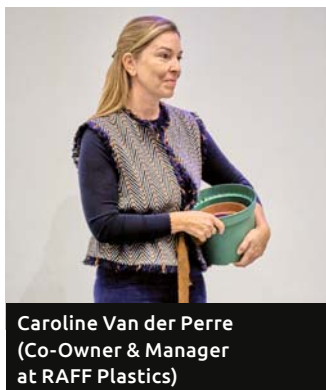
Ann Cattelain (CEO Federgon)

Bart Buysse (CEO Fevia)

Bart Steukers (CEO Agoria)

Caroline Van der Perre
(Co-Owner & Manager
at RAFF Plastics)

Denis Geers
(Voorzitter Febelgra)

Heidi Delobelle
(CEO AG Insurance)

Young Talent in Action

'Young Talent in Action' wil met een community van jonge talenten bruggen slaan tussen de verschillende spelers in de 'wereld van werk' en jongeren. En dat op een innovatieve en begeistere manier.
www.ytia.be

VBO AGENDA

Meer info: www.vbo.be > events

JANUARI 2024 – APRIL 2024

SOCIALE VERKIEZINGEN

Een goede voorbereiding begint met degelijke informatie. Met zijn decennialange expertise en ervaring met de sociale verkiezingen in alle soorten bedrijven en sectoren is het VBO uw strategische partner bij uitstek.

Januari 2024

Vervolg en slot van de pre-electorale procedure & dag van de stemming

April 2024

Na de stemming en de installatie van de nieuwe organen

Plaats: Brussel

Info: www.vbo.be

events@vbo-feb.be

Meer info: socialeverkiezingen.expert

REFLECT Trimestriële uitgave van het Verbond van Belgische Ondernemingen

Redactie Olivier Joris, Anne Michiels, Johan Van Praet **Redactie thema's** Alice Defauw, Christophe Ernaelsteen, Nathalie Ragheno, Edward Roosens, Margaux Rouzeeuw, David Rozenblum, Marie-Noëlle Vanderhoven, Pauline de Marcken **Redactie Sociale Rechtspraak** Antoine Vanden Abeele **Eindredactie** Hilde De Brandt, Anne Michiels **Vertaling** Vertaaldienst VBO FEB **Publicatieverantwoordelijke** Stefan Maes **Opmaak** Landmarks **Fotografie** Jean-Jacques De Neyer (Triptyque), Toon Coussement, Belgaimage, Koninklijk Paleis-Belgie **Illustraties** Peter Willems (Vec-star) **Druk** Graphius **Verantwoordelijke uitgever** Stefan Maes, Ravensteinstraat 4, 1000 Brussel **Reclameregie** ADeMar, Graaf de Fienneslaan 21, 2650 Edegem (Antwerpen), Contact: Nele Brauers, Tel. 03 448 07 57, nele.brauers@ademaronline.com
Publicatiedatum december 2023

Cette publication est également disponible en français
Deze publicatie kunt u ook lezen op www.vbo.be > Publicaties > REFLECT
ISSN: 2684-1851

Vraag over uw abonnement, (adres)wijzigingen doorgeven, nummer niet ontvangen?
Stuur een mail naar reflect@vbo-feb.be

Have more impact with our webcast solutions

Webinar Solutions and the Federation of Enterprises in Belgium (FEB) have joined forces to set up a state-of-the-art webcast studio in the heart of Europe.

How we can make all the difference for you

- Webinars, live streams and webcasts from our professional studios (Brussels and Mechelen) with full technical, audiovisual and content support
- Personalised coaching to help you prepare and present your live webinar, keynote video or vlog recording
- Time-efficient video productions and live webinars with a clear return on investment
- Facilitating hybrid events in collaboration with BeVenue, the FEB conference center in central Brussels
- Professionals ready to design your slides, visuals, graphical videos and animations if you don't have the time
- Client-focused approach
- Fair and affordable rates
- Fully corona-proof studios
- GDPR-compliant streaming platforms

Interested?

We would be delighted to tell you more about our customised and integrated solutions!

Pierre Seghers
bevenue@vbo-feb.be
BeVenue
Rue Ravensteinstraat 4 - 1000 Brussels
Tel. 00 32 2 515 09 64

Brought to you by:

A woman with long, flowing brown hair is shown from the chest up, her eyes closed and a slight smile on her face. Her hair is blowing in the wind, creating a sense of movement and freedom. The background is a clear blue sky with a soft, hazy horizon line. The overall mood is serene and optimistic.

DE TOEKOMST WAAIT HET KRACHTIGST IN LIMBURG.

De vriendelijkste plek om te werken,
ondernemen, innoveren en excelleren.

www.pomlimburg.be

pom

Limburg
economisch
versnellen